

ספר

בַּרְקַאי

כולל

שירים על ישראל, ועל ישוב ארץ-ישראל,
ועל המושבות, אשר שר המשורר
המליץ הנודע על אדמת ארץ ישראל,
בפֶּתְלֵי הָעֶרְץ אֵימָּכֶּר
יליד עיר זלאטשיב אשר בארץ פולין
מחברת ראשונה.

“BARKAI,”

Nationale Klänge u Dichtungen
von
NAFTALI HERZ IMBER.
aus Złoczow.
1 Band

ירושלים, תרמ"ו.

דפוס מ. מייזלס

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 130.

ס פ ר

בַּרְקַאי

כ"ל

שירים על ישראל, ועל ישוב ארץ-ישראל,
 ועל המושבות, אשר שר המשורר
 המליץ הנודע על אדמת ארץ ישראל,
 בַּפְּתָלִי הָעֶרֶץ אִי־מֶבְּעַר
 יליד עיר זלאמשיב אשר בארץ פולין
 מחברת ראשונה.

"BARKAI"

Nationale Klänge u Dichtungen

von

NAFTALI HERZIMBER.

aus Zloczow.

1 Band

ירושלים, תרמ"ו.

מחיר הספר 2 פלורין או 4 פראנק.

אזהרה.

מדפסים ומעתיקים בלתי ידיעתי ענוש
יענשו, כפי דברי הברית והתנאים אשר
נדברו והתגו בין הממשלות יר"ה
המחבר.

To my patron and benefactor the
Philantrop,
Sir LAURENZ OLIPHANT
this Boock dedicat in Love by the
Author.

מְנַחָה לְךָ אָבִיא
עֲמוֹק מִלְבָּבִי
הִיא תוֹדַתִּי
עִם סִפְרִתִּי

המחבר.

ב ק ר ת .

מהחכם המחבר "ילדי רוחי".

זאת המחברת "ברקאי" הואל המחבר להביאה לפני כתרם צאתה מביה"ד למען אניד משפטי עליה. ואני אמנם יודע בעצמי שאינני משורה ומתוך שאינני משורר אינני כדאי להיות בשופטי שירים ולהגיד אם ישמרו חוקות השירה אשר החקן על פי המשוררים, אבל יודע אני בעצמי שאני חי, וכל חי מרגיש, וכל מרגיש הרגשותיו פעמים נעימות ופעמים מכאיבות, לפיכך גם אני כשרואה אני לפני דברים כתובים שחור על גבי לבן ואקראם יש שנפשי מרגשת שמחה ויש שמרגשת תוגה, יש שהדברים מושכים לבנו בכח אביר אחריהם ויש שנפשינו מרגשת כמין גועל או כמין תאוה לגהוק ופהוק, ועל פי חליפות הרגשות הללו המתרגשים בנפשי למקרא הדברים למוד אנכי להוציא משפטי עליהם אם לשבט ואם לחסד, אם נכון משפטי או לא, די יודע, אך משפט לבי אניד ואין אדם נתפש על לבו.

והנה בעברי ע"פ המחברת המונחת לפני

והרגשות שונות התרגשו בקרבי וכולן למזכה, רוח
שירה נשגבה שפוך על פני כולה, רוח שירה
הנובעת, לא מהררי פרנס, אך ממקור ישראל ורוחו
הלאומי, שפת השירים צחה וקלה וכמו משתעשעת
תגיד לפעמים רעיונות עמוקים ונשגבים, רעיונות
הרוצים וחדשים המרעישים את הלב כנצוצות
יוצאים מתחת הפטיש הדופק בכח על לב בני עמינו
לחוש לאומיותם ולשוב לתחיה, כשרון מיוחד הוא
לסופרים בכלל ולמשוררים ביחוד כי יצליחו לתאר
לפנינו במלים מעטים ונמרצים פעולות ועלילות
ואופן עשיתן עדי יראה הקורא לפניו כמו חיות
ועומדות לפניו, האשכנזים קוראים לכשרון הזה
דארשמעלונגסקונסט ואנו אין אנו יודעים לקרוא לו
שם מכון בלה"ק ונקרא לו "כשרון הציור", והנה
לא השם היא העיקר כי אם הדבר ורצוננו אך
להגיד כי גם הכשרון הזה היה לחמכבר למנה
במדרגה חשובה, וימצאהו הקורא בהרבה משיריו
וביחוד בשיר "משא שמרון", ואף על פי שיסוד
הרעיון שמה שאול הוא משירי ציידליין, אבל הפליא
המחבר להשתמש בו לחפצו והגדיל עשות מציידליין
עצמו. בהשירים אשר קראם המחבר בשם "בית עלמין"
הראה כחו בשירי תונה נפלאות מאד, ושירי "דון
יהודה הלוי" מה רמו ונשגבו. אמנם אמנם, נפלאה
ממנו דרך הרוח כי לולא ידענו את המחבר ואת
שיחו כי עתה אמרנו איש הרוח הוא וחנן ד'.
אפס באחת העוה המחבר בפחזותו כי לא

שם לבו להבר את שיריו מהמעיות הרבים כנקוד
ויושר הכתיבה והנם שורצים מעיות כאשר ישרוץ
היאור צפרדעים, ודבר זה מבלבל את הקורא ואת
רגשותיו, ולא בא אלא מקלות דעתו של המחבר
אשר ברכבו על כרוב פאגאזום שכח כי האדמה
השוכנת מתחת מקפדת על דקדוקי עניות ואין
שמחה לה אלא בשלמות הצורה בין מלפנים ובין
מלחויץ, אבל נקוה כי יצליח בידי המחבר להביא
את מחברתו זאת לביה"ד שנית בזמן קרוב, כי ירבו
עליה הקופצים אוהבי השירה בכלל ומן הלאומיים
בפרט, ואז ישים לבו לתקן אשר העוה הפעם והביא
מנחה מהורה בכלי מהור.

באעה"ח פה ירושלים כ"ג אלול תרמ"ו.

יחיאל מיכל פינס.

פתח דברי.

השירים האלה, אשר אני נותן לפניך קורא יקר, למשפטיך היום יעמדו, אם לשבט, אם לחסד. נא אל באף תרדפני מבקר, אך בנחת יהיה דברך נשמעים הראני משוגתי ואמר "אמת" כי שגיאות מי יבין? לכן גם חדלתי מכתוב הקדמה ארוכה מני ים, וארח-עולם עזבתי בו דרכו רוכי סופרנו לספר קורות שיריהם ועל מה אדניהם הטבעו, כי אך למותר היא, כי שירי מבין שורותם יצהירו לעיני כל, עזבתי הקדמה ארוכה ואבוא בתפלה קצרה "יהיו לרצון שירי פי לפניך קורא יקר, והגיון לבי לפניך מבקר".

לחרדים לדבר ה' העומדים בלילות הגלות לתנות על שבר בת-ציון ולמהלכים ההולכים לרוח הלאומי לקומם חרבות עולם בכוננם מושבות בערי יהודה יהי נעם ד' עליהם והגיון שירי לפניהם לרצון ושלוש על כל ישראל חברים!

י פ ו תרמ"ו פסח שני.

המשורר.

אָבֵן הַשַּׁעִין.

מחסרון דגושים ירגישו אישים
מבלי הבין קריאות, רבו שגיאות

		שורה	ער
מְעוֹת	לְתַקּוֹן	6	5
בְּאֵשׁ	בְּאֵשׁ	12	„
שִׁירָה	שִׁירָה	8	7
הַחֲרוֹת	הַחֲרוֹת	5	23
יֶאֱמְדוּ	יֶאֱמְדוּ	11	30
שְׂקוּד	מִשְׂקוּד	16	40
שׁוֹפְרוֹ	שׁוֹפֵר	4	44
הַשְּׁלֵטִים	הַשְּׁלֵטִים	13	51
יֶאֱרָכוּ	יֶאֱרָכוּ	7	56
שְׂכַרְנִי	שְׂכַרְנִי	3	57
תְּשַׁעֲשַׁעְנָה	תְּשַׁעֲשַׁעְנָה	1	62
וּבְחֹמוֹ	וּבְחֹמוֹ	1	64
מִיַּיְנִי	מִיַּיְנִי	3	70
נוֹשְׂאֵי	נוֹשְׂאֵי	19	71
מְשַׁעְבְּדִים	מְשׁוֹבְעֵדִים	7	100
בְּלִבִּי	בְּלִבִּי		

לְבַת שִׁירְתִּי.

הַגִּידִי לִי בַת שִׁירְתִּי
לָךְ יִרְנְנוּ לְבִי וּבְשָׂרִי
מֵה תִתְּנִי בְעַד עֲבוֹדָתִי
מִחֵר עֵת אָבוֹא עַל שְׂכָרִי?

חֲלֹף מִשְׁכוּרְתְּךָ אֶתְּנֶה
עֲנֵתְהָ, שְׁמֵעָה נָא לִי גִבֹר
שְׁמֵךְ כֹּל שִׁפְהָ תִרְנְנֶה
תָּבוֹא בְּכֹלֵךְ אֵלַי קָבֵר

מֵה תוֹעִיל לִי אִזּוּ הַפְּתוּזָת
עַל מִצְבְּתִי שְׁמִי לְדַעָה?
וְכִבֵּר גּוֹיֹתַי גְּרַקְקֵת
וּבְשָׂרִי תֹאכַל תוֹלְעָה

הָבִי לִי לֶחֶם נָא הָבִי
הָבִי וּפְגַד אֶלְבוּשָׁה

חֶלֶף מִשְׁכַּרְת עֲגָבִי
רַק אֵלֶּה מִמֶּךָ אֲדַרְוֶשָׁה

בְּרַק אֵי.

הגיע זמן השחיטה הרואה אימר "ברקאי"
האיור פני המזרח עד הכרון "הן"
(מסכת תמיד).

צָרַת בֵּית עַמִּי גִדְלָה
בְּאַרְצוֹת הַקָּרִים וְחַמִּים
צוֹאֲרָה תִפְשׁוּט בְּרַחֲלָה
לִפְנֵי שׁוֹחֲטֵיהָ הָעַמִּים

הָהָ זְמַן הַשְּׁחִיטָה הַגִּיעַ
וּכְבֵּר חֶלְפָה חֲשִׁכָה
רוֹאֵךְ, לָךְ עֵתָה יִשְׁמִיעַ
מִפֶּה נִסְעָה גִלְכָה

עֵינַי הַצּוֹפִים הֵן צוֹפִיָּה
מֵדוּעַ תִּתְמַהֲמְהִי ?
שָׂמָה עַל פְּסַגַּת מוֹרֶיָה
רוֹאִים אוֹמְרִים "בְּרַק אֵי"

שָׁמָּה עַל פְּסַגַּת מוֹרִיָּה
הָאֵזֶר הַלֵּא תִדְעֵי ?
שֵׁם אֵזֶר הַתּוֹרָה תּוֹפִיעָה
לָךְ תְּאִירָה "בְּרִקְאֵי"

וּלְאִוְרָה הִלְכָתְךָ בְּחִשְׁכָּה
הִנֵּה שָׁנִים אֲלֵפִים
וּבְעֵמֹד-אֵשׁ תִּלְכָּה
לְנוֹגַהּ תּוֹרוֹת הַשָּׁתַיִם

הַבֵּיטֵי שֵׁם הַמְּנַצֵּחַ
מִיטוֹם יִשְׁפּוֹךְ סוּלָלָה
חֲזוּמָה בְּאֵיל נוֹגַח
עוֹד מְעַט! וְתֵהִי לְמַפְלָה

בְּפָרוּץ פָּרִיץ זָרֵם מִים
מִן הַגְּבָעוֹת הָרְמוֹת
עָלִי חֲזוּמֹת יְרוּשָׁלַיִם
שֵׁם יַעֲלוּ בְּסִלְמוֹת

מִקְדָּשֶׁךָ גַּם הוּא מַפְלָה
שׁוֹרֶף מְרוֹמֵי קִנְאֵי

וּלְנוֹנָה אִשְׁתְּהָאוֹכֵלָה
יִרְעוּ רֹזְמִים "בְּרִקְאִי"

שָׁמָּה עַל פְּסַגַּת מוֹרִיָּה
תִּנְאַקִּי נֶאֱקַת חֲלָלִים
לְגוֹלָה תֵּלְכִי שְׁבוּיָה
וַיִּדַּךְ אֶהָהָה בְּכַבְלִים

תְּבִיטִי בְּנַפְשׁ שׁוֹמְמָה
יְרוּשָׁלַיִם הַשְּׂרוּפָה
אֵיכָה יָד רֹזְמָא רֹמְמָה
וּבְיָדָהּ חָרַב שְׁלוּפָה

וּכְאוֹד מְצַל מֵאִשׁ שָׁמָּה
תְּצִילִי — וְהִלָּאָה תִסְעִי
אוֹד מְצַל תִּקְוָה נְחֻמָּה
אוֹד מוֹצֵל הוּא "בְּרִקְאִי"

בְּרִקְאִי רִשְׁף מְלֻחָבוֹת
הַצֵּלֶת מִבֵּין הַמְדוּרָה
בְּרִקְאִי אֶהְבֵּת הָאֲבוֹת
בְּגוֹלָה לָךְ הָאֵינְרָה

בְּסִפְרָד עָרְכוּ מְעַרְכֵת
לָךְ כְּהַנִּים וּכְמָרִים
מִשְׁנָאָה חֲמָה נִתְּכֵת
נִפְלֵת לִפְנֵי אֲכֹזְרִים

בְּעֵצִים הִרְחִיבָה מְדוּרָה
סִפְרָד לָךְ גַּם לְקִצִּינָךְ
בְּאִשׁ שְׂרַפְתָּךְ אֲרוּרָה
יַעַן אִשׁ — דָּת מִיִּמְנָךְ

לְמוֹקֵד עֲלִיתְ בְּרִנָּה
הַמֵּאֵל אֶהָד תִּשְׁעִי?
וּמִבֵּין עֵשֶׂן עֲנָנָה
אִזְ שֶׁרֶת שִׁירָה "בְּרִקְאִי"

בְּרִק בְּרִקְאִי קְדִימָה
הַשְׁחַר עָלָה עוֹרִי
צִיּוֹן הִיפָּה הִנְעִימָה
מִרְאֵשׁ אֲמָנָה תְּשׁוּרִי

בְּרִקְאִי הָאִיר מְזַרְחָה
עָדִי בּוֹאֵךְ חֲבֵרוֹנָה

וּסְעֵי מֵעֵמֶק הַבְּכָא
לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל צִיּוֹנָה

שָׁמָּה כְּאוֹדֵם וּבְרַקַת
תְּאִיר אֶהְבֵּת הָאֲבוֹת
תְּצִית גַּם הִיא מִבְּרַקַת
תְּשִׂים לְלִבּוֹת לְלִהְבוֹת

אֶהְבֵּת הָאֲבוֹת תְּהִלָּה
וְעוֹד בְּחֶשֶׁךְ תִּסְעֵי ?
מֵעֵמֶק מְעַרְת־מְכַפְּלָה
לְךָ קוֹל קוֹרֵא "בְּרַקֵּאִי"

בְּרַקֵּאִי אֹר חֶפֶשׁ וְדִרְוֹר
דָּגַל גַּם־יָה תִשְׂאִי
וּבְאֹרוֹ גַּם אַתְּ תִרְאִי אֹר
בְּאֹר הַחַדוֹת "בְּרַקֵּאִי"

שֵׁם עָלִי רְאֵשֵׁי הַהָרִים
כְּמִדּוֹרָה שֵׁם תְּהִלָּה
מִנְגְּהָה וּבְרִיקוֹ עָרִים
סְבִיב כְּכַר הַשְּׂפֵלָה

עם לגיונים אֶבְזָרִים
צְבָאוֹת בַּר כּוֹכַב גְּלָחָמוֹ
וְעַל פְּסַגַּת רְאִישֵׁי הַהָרִים
שֵׁם אֵלֵי הַחֲרוֹת שְׁמוֹ

בַּחֲרָבוֹת שֵׁם יִשְׁתַּקְּשְׁקוּ
נֶגֶד רוֹמֵי הַפָּרְאִי
וּנְגַהוֹת שְׁמָה יִבְרְקוּ
לְאוֹת הַחֲרוֹת "בְּרִקְאִי"

עֲדְרוּ בַמַּעְדָּר בְּאוֹתוֹת
סָבִיב גְּפָנִים תִּטְעִי
וְעַת תִּדְרוּכִי בַגִּתוֹת
קְרֵאִי "הַיֵּדֶד בְּרִקְאִי"

בְּרִקְאִי דָם הָעֲנָבִים
כְּמוֹ בְּרִקִּים יִתְנוּצֵץ
תִּירוֹשׁ יִישִׁיקוּ הַיִּקְבִּים
הִנֵּה וְהִנֵּה יְרוּצֵץ

בַּמַּחְרֵי־שָׁה תִשְׁדְּדִי תִלְמִידָה
דָּגַן חֲטָה תִזְרְעִי

בְּרָנָה שְׂאֵי אֱלוֹמוֹתֶיהָ
בְּרָנָה קִרְאֵי בְּרָקְאֵי

כֶּסֶף זָהָב הוֹן אוֹצָרוֹת
בְּבֶטֶן הָרַת תְּמַצְאֵי
זָהָב כְּנוֹנָה אֲזוּר־יְקָרוֹת
זָהָב תְּקִרְאֵי "בְּרָקְאֵי"

בִּיעָרֵי עֵצֵי תְמָרִיךְ
בְּהַלְךְ דְּבֶשׂ תִּגְעֵי
מִנּוֹ תִאֲזַרְנָה עֵינֶיךְ
הָאֵחַ תִּאמְרֵי "בְּרָקְאֵי"

לְפַעֲלֶךְ תִּצְאֵי לְבַקְרִים
קוֹל־שׁוֹמֵר תִּשְׁמָעֵי
"קוֹמוּ יִשִּׁיגֵי הַכְּפָרִים"
קוֹל הַשׁוֹמֵר "בְּרָקְאֵי"

עָלֵי מִשְׁמַרְתִּי בַחֲלֵי
נִפְשֵׁי לָמָּה תִרְאֵי ?
הַגִּידָה שׁוֹמֵר מָה מִלֵּיל ?
הֵם ! קוֹל עֲנוֹת "בְּרָקְאֵי"

בְּאֶרֶץ יִכְתְּבוּ קוֹרְתֵינוּ
לְעַט הָאֵת מְגִלָּה חֲתוּמָה
וּמְגִלָּה חֲתוּמָה דוֹרוֹת אַחֲרֵינוּ
יִקְרְאוּ בְּכֹתֵב הָאֵמֶת רְשׁוּמָה

לְמַקְוֵה יִשְׂרָאֵל שְׁלַחוּ אֶת בְּנֵיכֶם
שָׁמָּה וְלִמּוּדוֹ אֶרֶץ לְפָלוֹת
לְמַלְאכָה לְעֵבוּדָה הַרְגִילוּ יְדֵיכֶם
אֲזִי תִתְאַזְרוּ תַחֲלִיפוּ כַח

וְעַתָּה תִשְׁדְּדוּ הָאֲדָמָה בְּאֵתוֹתֵיכֶם
בְּאֶרֶץ פּוֹלֵחַ בּוֹקֵעַ
זְכְרוּ שָׁמָּה קִבְּרוּ אֲבוֹתֵיכֶם
זְכְרוּ זֹאת חוֹרֵשׁ זוֹרֵעַ

מִשִּׁיקוֹי עֲצָמוֹתֶם מִלְשֵׁד הַלֵּל
תִּנְקוּ תִשְׁאַפוּ אֶל קַרְבֵיכֶם
עַל כָּל רֶגֶב, נָרֵם גְּבוּר צוֹלֵחַ
קַבְּרֵי אֲבוֹת תִּרְמַסְנֵה רְגִלֵיכֶם

תִּשְׁאַפוּ קַרְבֵיכֶם רוּחַ אֲבוֹתֵיכֶם
מִרְבָּבוֹת קַבְּרִים רֵיחַ גַּחוּם

רוּחַם יַעֲרָה יֵאֲצִילוּ עֲלֵיכֶם
רוּחַ אֱהָבָה גְבוּרָה וְכַח

שָׁבְרוּ לְעֹפֵר פֶּסְלֵי הָעֵצִים
עֲגָלֵי הַזָּהָב שִׁימוּ לְדָמֶן
תִּשְׂאֲפוּ קַרְבֵיכֶם רוּחַ הַמַּכְבִּים
רוּחַ גְבוּרָה וְאַמוּנַת אֱמֶן

זָרְעוּ בְּאֶרֶץ זָרְעוּ שֵׁם לְבָרָכָה
אֱהָבָה, אֱמוּנָה עִם תּוֹמַת־לֵב
קִנְיָאָה גַם שִׁנְיָאָה גַם חֲמָה גִּתְיָה
נָא כְּמוֹן הַשְּׁלִיכוּ אַחֲרֵי גוֹ

זָרְעוּ בְּאֶרֶץ חֶבֶת־יְרוּשָׁלַיִם
הָהָה וּבְדַמְעָה זָרְעֵתֶם עַד הַיּוֹם
וּבְרִנָּה תִקְצוּרוּ בְּרִנָּה כְּפָלִים
אֱהָבָה, שְׁלוֹהָ עִם חֲרוּת־הַלְאוּם

ראשון לציון.

התלצים*.

ראשון לציון הנה הנם (ישעיה).

מעול קִשָּׁה וּמִתְגַּרֵּת עֲרִיצִים
בְּתַעֲמֵי קָמָה הִתְעוֹרְרָה
”הִבּוּ נִשְׁלָחָה לְפָנֵינוּ חֲלוּצִים
לְאַרְיֵן אֲבוֹתֵנוּ הַיְקָרָה”

אֵךְ מִי זֶה יַעֲלֶה לְפָנֵינוּ רֵאשׁוֹנָה?
לְמִצּוֹא לְגִדְחִים מְקוֹם-מְנוּחַ
מִי יִסְקַל מְסָלָה הוֹלֶכֶת צִוּנָה
מִי יִרְהִיב בְּנַפְשׁוֹ עוֹז וְכַח?

שֵׁם הַרְרֵי נְמִרִים וּמַעֲוֹנוֹת אֲרִיזוֹת
שְׁמָה אֶפְעָה לְבִיא גַם לְיֵשׁ

* נדפס במ"ע "החכצלת" תרמ"ו.

וּבְנֵי הַדּוֹדָנִים קָדָר וּנְבִיזוֹת
עוֹרְקֵי צִיָּה פָּרָאִים פְּתִישׁ

כַּנְחוּשָׁה הַזְשָׁמָה בְּקַעָה וּשְׁפִיִּים
סְלוֹנִים סְרָפָד קִימוֹשׁ הוֹחִים
חַרְבוֹת לְרַבּוֹת עָלֵי דַרְכֵיִם
וּבְקַרְבָּם יִרְקְדוּ שְׁעִירִים וְאוֹחִים

שָׁמָּה הָאָרֶץ מְלַחָה גַם עֲזוּבָה
אָרֶץ אֶךְ אוֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ
הַנוֹכֵל הַרְגִיעַ בְּאָרֶץ תֵּל־אוֹבָה?
הַנוֹכֵל שֵׁם הוֹצֵא זְרוּעֶיהָ?

אֵיךְ לַחְמֵינוּ שָׁמָּה בְּעַמָּל נָבִיא
אִם גַּם נַעֲמוּל בְּזִיעַת אַפִּים?
וּבְאֶהֱל בּוֹדֵד הֵהבּוֹדֵד הָעַרְבִי
עַרְבִי בּוֹדֵד שׂוֹדֵד דַּרְכֵיִם

אֶךְ פֶּחַד אֵימָה, מְגוֹר מְסַבֵּיב שָׁם
חָגֵם נְשִׁית מְסָלוֹת צִוּוֹנָה
כִּכָּה אִזּוֹ שָׁמַעְנוּ אֶת תְּלוֹנֵת הָעַם
מִי יַעֲבוֹר לְפָנֵינוּ רֵאשׁוֹנָה?

וּתְלוּנְתֵם שְׂמֵעֵתֶם— וּבִיד חַרוּצִים
קִמַּתֶם יַחַד— וּבְרוּיַח נְכוּנָה
לְפָנַי אֲחִיכֶם עֲבַרְתֶּם חַלוּצִים
פִּנְה דָּרָךְ לְהוֹלִכֵי צִיּוּנָה

חַלוּצִים עֲבַרְתֶּם לְפָנַי אֲחִיכֶם
בְּאֶרֶץ תְּלֹאוּבָה מְצוּא מְנוּחַ
כָּל הָאֶרֶץ עֲתָה נִכְבְּשָׁה לְפָנֶיכֶם
נִכְבְּשָׁה! לֹא בַחֲלִיל גַּם לֹא בַכַּחַ

לֹא קִנְשֵׁת דְרוּכָה גַם לֹא חָרַב שְׁלוּפָה
מִגֵּן וְרוּמַח אֵינִן בְּמַחְנֵיכֶם
לְחַמַּתֶם אֲדָ לֹא בְמַלְחָמוֹת הַתְּנוּפָה
כִּבְשֵׁתֶם אֶרֶץ לְפָנַי אֲחִיכֶם

אֵתוֹת וּמַחְרִישוֹת הָיוּ כְּלֵיכֶם
מִגֵּן שְׁלֵט! מֵעֶצֶד קָרְדוּמוֹת
חַלוּצִים הִנֵּכֶם הֵן לְפָנַי אֲחִיכֶם
נִפְשֵׁיכֶם שְׁעֵשְׂעוּ תְּנַחֲמוֹת

בְּשֵׁם עֵינֵי הַקּוֹרָא אֲזִלְפָּנִים נוֹדָעָה
אֶרֶץ שׁוּמְמָה גַם עֲזוּבָה

וּבְשֵׁם רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן עֲתָה נִקְרָאָה
וּלְעֵדֶן הִיא אֶרֶץ תְּלֵאוּבָה

וּבְמָקוֹם אֲזוּ לְפָנִים נְהַשִּׁים וּפְתָנִים
תַּחַת חֲרוּל וְסִרְפָּד נְהָקוּ
יַעֲמְדוּ הַנְּהָ עֲתָה זֵתִים וּגְפָנִים
בְּתִים בְּבֵתִים יַחַד דִּבְקוּ

וּבְמָקוֹם אֶהֱלֶה עֲרָבִי וּיְרִיעוּתִי
יַעֲמְדוּ עֲתָה אֲזֵרוֹת, וּגְדָרוֹת
הַתָּמָר בְּסִפָּה יֶאֱהִיל כַּפּוֹתִי
צֵלוֹ יִשִּׁית בֵּינֹת לְשִׁדְרוֹת

בְּמָקוֹם לְפָנִים אֲזוּ נִשְׁמַע רַק
רִיב־מִשְׁפָּחוֹת

הַמָּס, רִצָּח, עָמַל וְטָרַח
עֲתָה עוֹבְרֵי דֶרֶךְ הוֹלְכֵי אֲרָחוֹת
שְׁלוֹם בְּרַגְלָם יַעֲבְרוּ אֲרַח

אֲחֵי! לְהַמְתֵּם הֵן גַּם עוֹד תִּלְחַמוּ
הַמְלֵאכָה אֲדָרְבָּה הַנְּהָ
אֲדָרְבָּה גַם תּוֹכְלוּ עוֹד תִּתְנַחֲמוּ

הֵן עוֹד תִּכְבוֹשׁוּ אֶת אֶרֶץ

בְּנֵי יוֹלְדוֹ יִבֹּאוּ אַחֲרֵיכֶם
וּפֹה עָלַי מְקוֹם שִׂדֵי הַתְּרוּמוֹת
וּבְדַמְעָה זְרַעְתֶּם אֹז יִקְצְרוּ בְּנֵיכֶם
בְּרָגָה יִקְצְרוּ יִשְׂאוּ אֱלוֹמוֹת

יִשְׂאוּ אֱלוֹמוֹת שְׂבָלִים גַּם קָמָד
יֵאָסְפוּ הַגּוֹרָגָה שֵׁם לְבַיִת
וּבְצִלָּי הַגֶּפֶן הַתְּאֵנָה שָׁמָּה
יֵשְׁבוּ בְּמַח מִפֶּחַד וְשִׁית

וּבַעַת מִתִּירוֹשׁ יִשְׁיִקוּ הַיִּקְבִּים
בַּגַּת לְדֶרוֹךְ עֲנָבֵי אֲשֶׁכְלוֹת
אֹז יִרוֹנוּ שֵׁם עָלַי כּוֹם עֲנָבִים
"הַיָּדָד" יִרְעוּ אֲלֵפֵי קוֹלוֹת

הַיָּדָד יִשְׁמִיעוּ וּלְשׁוֹנֵם אֹז תִּרְוֶן
כְּרוֹן צִפְרִים מֵעֶפְאֵי קָנָם
שְׁמֵכֶם לְבִרְכָה בְּקֶדֶשׁ לְזִכְרוֹן
שֵׁם — רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הַיְּהִי הַנֶּם

גִּדְרָה.

אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של
הלכה (הכו"ל).
גדר מזה. וגדר מזה (בלק)

א.

עמי בְּדַרְכֶיךָ נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת
תְּהַלּוּכוֹתֶיךָ בַּתִּבְּל נִפְלְאוֹ
עָלַי כָּל הָעַמִּים הִנֵּה נַעֲלִית
כָּל רוּאֶךָ עָלַיךָ הֵן יִשְׁתַּאוּ
בְּרַחֲבֵי תִתְבַּל — בַּל תִּכְבִּיר מְקוֹמֶךָ
וּבַמְּלֵא הַחֵלֶד — הִנֵּה אֶרְצֶךָ

אֶרְצֶךָ קִטְנָה הִיא לְמַאֲד מוֹנִבֶּלֶת
בְּגִדְרוֹת סְבִיב מְכַל עֲבָרֶיךָ
עַד גַּם לְרֹמֵשׁ תּוֹלְעָה זּוֹחֶלֶת
שֵׁם יִיצַר הַמְּקוֹם מִזְּחוֹל עָלֶיךָ
אֶרְצֶךָ גְּדוּלָה וְקִטְנָה גַם כְּכֹה
אֶרְצֶךָ "אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל הַלְּכָה

אֶרְצָךָ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל הַלְכָה
הַלִּיכוֹת-עוֹלָם לָךְ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ
מֵעַת רֹחַ הַלֵּךְ עָלֶיךָ נָחָה
כַּחֲמוֹמֵט וּבֵיתוֹ, אֶתָּה וְאֶרְצָךְ
בְּאַרְבַּע אַמּוֹת עוֹלָמִיךָ סְבוּתָהּ
וּמְלוֹא תִבֵּל בְּאַמְתֶּךָ מְדוּתָהּ

בְּמִשְׁעוֹל הַצַּר, זֶה מִשְׁעוֹל הַחַיִּים
גְּבוּלוֹת אֶרְצָךְ הִיא סְבִיב גְּדָרוֹ
לָךְ פְּתוּחַ רַק שַׁעַר הַשָּׁמַיִם
וּנְתִיבוֹת-עוֹלָם לְפָנֶיךָ סָגְרוּ
כַּחֲנוּט בְּאַרוֹנוֹת עֲמִיד שֶׁם כָּכָה
בְּאַרְזֵן קְבָרֶךָ אַרְבַּע אַמּוֹת הַלְכָה

הִנֵּה שְׂמָחָה לְפָנֶיךָ גְּדָר מְזֵה
תּוֹרָה שֶׁבְּכֶתֶב שֶׁם תִּסְגּוֹר עָלֶיךָ
וּגְדָר מְזֵה הִיא תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּי
תִּסְגּוֹר הַדָּרֶךְ עֵת תִּבְיֵט אַחֲרֶיךָ
וּמִשְׁנֵי עֲבָרֶיךָ גַּם שְׁנֵי גְדָרוֹת
בְּגְדָרִים וְסִיגִים מְגוֹזְרֵי גְזָרוֹת

בְּכֹל זֹאת יִשְׂרָאֵל בְּמִשְׁעוֹל הַחַיִּים
בְּמַח תִּלְךָ וּבֵל יִיָּצְרוּ צְעָדֶיךָ
רְגָלִים יִלְאוּךָ! תַּעֲשֶׂה לְךָ בְּנָפִים
וּבְדַרְךָ אֲמוֹנָה חֲפָשִׁי הַגָּד
עַל בְּנָפֵי הַגִּיוֹן עַל תַּנְשֵׂאָה
תַּעֲוֶה מְרוֹמִים עָלַי בְּנָפֵי הַדַּעַה

גְּלוּ מְגִילַת סְפָרוֹת עִמִּי שְׂכַנְיֵנו
בְּמְגִילַת סְפָרוֹת הַגּוֹיִם תִּקְרָאוּ
וְרֵאוּ אִם כָּחַכְמַת סְפָרוֹת סוּפְרָנוּ
אִם כָּחַכְמַתֶּם שָׁמָּה תִמְצְאוּ?
הֲנִי עֵת עוֹד חֹשֶׁכָה תִבֵּל בְּסִתָּה
הֲנִי אֲזִי כִבֵּר "חֲכֻמַּת יִשְׂרָאֵל" נִגְלָתָה

מִי אֵלֶּה שָׁמָּה יִצְוֶדוּ לְמַדְחָפוֹת
וּבְרֵאשֵׁם אִשָּׁה זָקְנָה פְּדוּב
נֹחֶמֶת?
בְּאֵשׁ שֵׁם הַכְּמָרִים יִשְׂרָפוּ מְכֻשְׁפוֹת
וּלְקָרְבַּן הָאִשָּׁה — אִשָּׁה קוֹסְמַת
מִקוֹסְמִים וְקוֹסְמוֹת בְּנֵי תִבֵּל יִרְאוּ

וּמִפְּנֵי בָּלָה זְקֵנָה נָדוּ וְנָעוּ

וּכְבָר אֲזו עַמִּי יִשְׂרָאֵל בֶּן אֲנִי
לָעַג לְהַבְלֵם פֶּחַד לַהֲטִי הַכְּשָׁפִים
מִקָּסָם שִׁקָּר כִּי הֶבֶל הַיִּדְעָנִי
וּכְזָבִים יִפַּח נוֹשֵׂא הַתְּרָפִים
חֲפָשִׁי דָרָדְ אֲזו בְּמִשְׁעוֹל הַחַיִּים
לֹא פֶחַד וְרָהָה מֵאוֹתוֹת שָׁמַיִם

שְׁמָה לָעִיר רוּמָא קָרְאוּ עֲצָרָה
אֵלֶיהָ שֵׁם נְאֻסְפוּ הַמוֹן כְּמָרִיָּה
וּשְׂאֵלָה גְדוֹלָה בְּפִלְפוּל וּסְבָרָא
בְּדִין קָשָׁה שֵׁם עֲסָקוּ חֲכָמִיָּה
אִם הַנְּשִׁים לְדָמוֹת אָדָם גַּם הֵמָּה
אֲזו רַק תִּתְחַשְׁבְּנָה לְמִין הַבְּהֵמָה ?

וּכְבָר אֲזו סוּפְרָנֵנוּ בְּמִלְיָצָה וְשִׁיר
(אֶסְפָּרֵם מִחֹזל יִרְבִּיּוֹן עָלַי)
מֵאָרְזוּ בְּלִבָּנוֹן עַד אֲזוּב בְּקִיר
דְּבָרוּ מִהֶלֶךְ גִּבְשֵׁי וְחִקָּר שְׂדֵי
גַם לְדָרְכֵי הַטְּבַע יָדְעוּ תוֹצְאוֹת

וְעֵלֵי אֵל אֱלִים דְּבָרוּ אֲזִי נִפְלְאוֹת

אִם שָׁמָּה בְּאַרְבַּע אַמּוֹת שָׁל הַלְכָה

סוּגַר יִשְׂרָאֵל הֵּה מִכָּל עֶבְרִי

הִנֵּה רוּחַ ד' עָלָיו נָחָה

הִיא גַם תְּנַשְׂאֶהוּ מִמַּעַל לַגְּדָרָיו

רַק בְּמִשְׁעוֹל צַר הֵן אֹתוֹ סָגְרוּ

אֲדָּ לְאַמוֹנָה יָדָיו לֹא אָסְרוּ

מִהֶלֶד נֶפֶשׁ לֹא יַעֲצָרֶהוּ הַגְּדָרִים

וּבְאַרְבַּע אַמּוֹת שָׁל הַלְכָה מֵצְבוּ

הוּא מְרוֹם יְהִיָּה כְּעַל פְּנֵי הַנְּשָׂרִים

וְהַעוֹלָם הַגְּדוֹל יִתֵּן בְּלִבּוֹ

עוֹלְמוֹת לְרַבְבוֹת הֵן יִבְרָאוּ אֱמוּנוֹתָיו

הוּא כָּאֵל ! בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת

הַלְכוֹתָיו

אַרְבַּע אַמּוֹת סְבִיבֵן לֹא יִפְרֹץ פְּרִץ

אִם כִּי מְעוֹנוּ בְּחַיִּים לוֹ צַר שָׁמָּה

הַלְכוֹתָיו הַלִּיכוֹתָיו מֵאֶרֶץ לְאֶרֶץ

יִמְלֵא הַתֵּבֵל שֵׁם קִדְמָה גַם יָמָה

אם צר מעוננו, ובתבל הרחבה
איה מקום שם לא רגלו נצכה?

הליכת-עולם הליכות עולמים
מעט צור ילדו במרחב הבריאה
קראו בספרו תולדות דברי הימים
ומגילת קורתו גלו פריעה
מגילת חיותו פריעה נמתחה
היא יריעת ארבע אמות של הלכה

ב.

בדמות עמי בקדש הליכתו
ולפניו הדרך בחיים סגרה
כן גם בקדש ראיתי עמדתו
מפניו בני המושבה בגדרה

בנים נחמדים, בחורים עצומים
המה אלה שם בני ציון היקרים
במבחר שנותם עוד מלאים עלומים
שוכנים באהלים חונים בגדרים

כִּי אֶהְיֶה צִיּוֹן קֶרֶבְכֶם הִתְעוֹרְרָה
עָלַי אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל פֹּה מְלִטְלוֹ
מִי יִגִּיד הַצָּרָה עֲלֵיהֶם עֲבָרָה!
אֵיךְ סוֹפֵר יִסְפֵּר אֲשֶׁר סָבְלוּ ?

מִגּוֹר בְּאֶרֶץ לָמוֹ מִתְנַבְּרָה
וּכְבֹּנֵי מְרוֹם הָאֶרֶץ לְשֵׁאֵף רוּחַ
בְּחָרוּ בְּצִיּוֹן שֵׁם לְשֶׁבֶת בְּגִדְרָה
לְעֵרוֹק שֵׁם צִיּוֹן, גַּם לְקַטֵּף מִלוּחַ

מִשְׁקוֹד בְּבִתֵּי סֵפֶר בְּאֶרֶץ נְבִרְיָה
בְּשֵׁפֶת עֵם זֶר בְּלִמּוּדִים לְשִׁמוּעַ
בְּחָרוּ מִשְׁקוֹד בְּאֶרְצֵם אֶרֶץ עֲבָרְיָה
וּבְמַחְרֵי־שָׁה הָאֶרֶץ לְפִלוּחַ לְבִקּוּעַ

חֹנִיּוֹת בְּאֶהְלִים וּבְאֵיִן לָמוֹ בְּתֵימִים
הָהָה מִבְּלָתִי יִכְלֹת מְקוֹמָם לְרֵשֶׁת
גִּדְרַר מְזֵה — הֵם חֹנִיקִים וּמְשֻׁפְּטִים
וּגִדְרַר מְזֵה — פְּקוּדוֹת מִפְּחַת־פְּלֶשֶׁת

מִשְׁנֵי עֲבָרְיָהֶם בְּגִדְרוֹת גִּדְרוֹ
וּמִחֲסוֹר עִם כְּפֹן הַמָּה בְּשִׁמוֹתֶם

בְּמִשְׁעוֹל צַר כָּזָה כָּכָה סָגְרוּ
עַל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ אֲבוֹתָם

יוֹמָם בְּמַלְאֲכֹתָם בְּשִׂדּוֹת יַעֲבֹדוּ
אִז שָׂרַב יַכֶּם בְּלַחֲוֹמוֹ עֲלִימוֹ
וּבַלְיָלָה עֵת עַל מִשְׁמַרְתָּם יַעֲמְדוּ
קָרַח בַּלְיָלָה אֲהָה אִז יֵאָכְלִמוּ

וּלְחֵמָם אִין אֹר, חֶסֶק אִין גְּחָלִים
כִּי מַחֲסוֹר וּכְפֹן הָהָה שׁוֹמְרִים עֲלֵיהֶם
לְחֵמָם אֲהָה לָחֶם נְקוּדִים וּבְצָלִים
וּמִים בְּמִשְׁוֹרָה יִין מִשְׁתִּיָּהֶם

מִי הָאֱמִין לִשְׁמוּעָה אֱלֹה הַמְרוֹדִים
כִּי אֵךְ בְּגִיל תְּמִיד יֵצְאוּ לְפַעֲלֵיהֶם?
כִּי אֱלֹה הַגּוֹלִים הַשְּׂבָעִים נְהוּדִים
הֵם עוֹד בְּרָנָה יִשְׂאוּ אֶת אֶתוֹתֵיהֶם?

אִם בְּמִשְׁעוֹל הַצַּר מִשְׁעוֹל הַחַיִּים
וּבְגִדְרוֹת גְּדָרוֹ סְבִיב פְּנִימָה
רְגָלָם בְּכָכָל — וְעָשׂוּ לָמוּ כְּנַפִּים
עַל כְּנָפֵי הַגִּיּוֹן לְעוֹף קְדִימָה

קְדִימָה אַךְ קְדִימָה מְנַמֵּת פְּנִיָּהֶם
בְּעַד עַמָּם וְאַרְצָם לְמוֹת, נַפְשָׁם
נְכוֹנָה
כַּח־לוֹצִים שָׁם יַעֲבְרוּ לִפְנֵי אַחֵיהֶם
פְּנֹת הַדֶּרֶךְ הוֹלְכַת צִוּנָה

מִקְרָב לָבָם עוֹד לֹא אָבַד חֲזוֹן
כִּי נַפְשָׁם תִּשְׁעֶשְׁעַתְקוּהָ נִשְׁקָפָה
כִּי עוֹד בְּגִי-עַמָּם יָבוֹאוּ בְּחַפְזוֹן
קַחַת עֲמֻדָתָם מִלִּידֵי הָרֶפֶא

יִדְעוּ כִּי עַמָּם עִם מְפוֹזָד וּמְפוֹרָד
עַמָּם עִם-עוֹלָם עוֹד שְׁנִית יוֹלֵד
עִם בְּזוּי וְשִׁסּוּי מְמוֹשָׁךְ גַּם וּמְמוֹרָט
וּמְצַהֲרִים הֵן לוֹ יָקוּם חֶלֶד

יִדְעוּ בְּהִנְחֵל עֲלִיוֹן גּוֹיִם אֲרֻצוֹתָם
יְדוּ אִזּוּ גַם לָמוּ אֶרֶץ הַנְּחִילָה
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ אֲבוֹתָם
אִזּוּ מִקְדָּם עָלִי כּוֹלָם הַגְּדִילָה

יִדְעוּ כִּי עֲתָה הֵן כְּבָר בָּאָה הָעֵת

עֲלֶיָהּ חוֹזִים הַמֵּיפוּ נְחֻמָּה
כִּי יִשְׂרָאֵל יָשׁוּב לְאֶרְצוֹ אֶרֶץ־חַת
יַעֲוֹפוּ יַחְדָּיו בְּכַתֵּף פְּלִשְׁתִּים יָמָה

עֲדְרוּ בַמַּעְדָּר גַּם שְׂדוֹת וּכְרָמִים
זָרְעוּ בְּאֶרֶץ לְבָרָכָה פְּרִי תְבוֹאָה
כִּי הִנֵּה עוֹד לֹא יֵאָרְכוּ הַיָּמִים
בְּרָנָה תִקְצוּרוּ בַשְּׂפֹתֵיכֶם תִּרְוַעַה

עֲדְרוּ בַמַּעְדָּר שְׂדוֹת גַּם הַגְּנִים
וּתְשׁוּעַתְכֶם קְרוּבָה לְבוֹא תִמְהַרָּה
שֵׁם עוֹד תִּשְׁבוּ בְּמַח שְׁלֹוִים שְׂאֲנָנִים
שָׁמָּה בְּמוֹשֵׁב בְּחֶרְתָּם בֵּית הַגְּדֵרָה

הַפּוֹרֵץ יַעֲלֶה מְשׁוּחַ בֶּן פְּרָצִי
הוּא יִפְרוֹץ הַגְּדֵרוֹת סְבִיבְכֶם שָׁמָּה
בְּמַח תִּשְׁבוּ גַם תִּשְׁכְּנוּ בְּאֶרְצִי
תִּפְרוּצוּ סְבִיב אֲזִי קִדְמָה גַם יָמָה

רוּחַ הַלְּאוֹם הוּא מֶלֶךְ הַמְּשׁוּחַ
הַמִּקְבֵּץ גְּפוּצוֹת מִקֶּדֶם גַּם יָמָה
כִּי לֹא בְרַעַשׁ אֶךְ בְּדַמּוּנֵת הָרוּחַ

אָךְ בְּרוּחַ — וְאֲדֹנָי הוּא גַם שְׁמָה

יְבוֹאוּ הַיָּמִים תְּמַהֲרָנָה שָׁנִים
אִז קִץ לַצָּרָה קִץ תְּהִי גַם לַחֲשֹׁכָה
לְפֶתְנֵיכֶם נִשְׁבַּעְתֶּם הִיוּ נְאֻמֵּי
לְאֹמֵר "בֵּית יַעֲקֹב לָכוּ נַחֲנוּ גִלְכָּה" (*)

וְעַתָּה גַם נִשְׁוֹבָה אֶרְצֵנוּ לְרֵשֶׁת
עֲבוֹדַתְכֶם לְבָרְכָה תִזְכָּרָה
בַּחֲלוּצִים עָבְרוּ שְׁמָה אֶרְצָה פְּלִשְׁתִּים
לְפָנֵינוּ הַבַּחֲוִירִים יוֹשְׁבֵי גְדֵרָה

גדרה כ"ו גיסן תרמ"ו.

(*) בגדרה תקעו יתדם אצילי בני ישראל,
צעירי החברה "ביל"ו" ראשי תיבות של "בית יעקב
לכו ונלכה".

עָקְרוֹן.

זהו כאלוף ביהודה ועקרון כובוסי (זכוריה).
(על פי הגדה חכז"ל).

פַּה עֶמֶד מִלְפָּנִים
הַיֵּכַל מִבַּעַל זְבוּב
לְפָנָיו שָׂרוּ רִנָּנִים
בְּכַנּוֹר וְחָלִיל־נְבוּב

מִנּוּ שְׂאֵלוֹ רְבִיבִים
לְאַרְץ יְחֻשׁוֹ
גַם לְגֵרֵשׁ הַזְּבוּבִים
בְּשֵׁר־חַי יִבְאִישׁוּ

בְּאֵי חֲצֵרוֹת שְׁעָרָיו
אֲרָצָה הַשְּׁתָּחוּ
לוֹ כַּהֲנָיו, כְּמָרְיוֹ
אֱלִים זָבָחוּ

היכל זה האליל
חרב עד יסודו
ממקדשו כליל
גלה גם כבודו

בחצרות במותיו
פחד וזועות
ומקדשי מזבחותיו
היו למחראות

במקום נגינות שֶׁכַר
שָׁרוּ כְּמָרִי
לַבַּעַל אֵל גִּבּוֹר
בחצרות שְׁעָרָיו

עתה בבית אלהינו
בבית אל-שדי
ירונו בני עמנו
זמירות לאל-חי

יושבי עקרון לפנים
ספו גם כלו

עוֹבְדֵי זָבוּב וּפְתָנִים
שֶׁאֵל יִתְגַּלְּגְלוּ

וּבְנֵי יְהוּדָה שָׁמָּה
יִרְשׁוּ אֶרְצוֹתֵם
בְּעֶקְרוֹן בְּרָמָה
כּוֹנְנֵי מוֹשְׁבוֹתֵם

גַּא עַמֵּי הַבִּיטָה
קוֹרוֹת הַיָּמִים
וּבְעֶקְרוֹן הַשְּׂקִיטָה
נִצַּח עוֹלָמִים

בְּנֵה אֶרֶץ הַחֲמוּדָה
דְּגֻלָּךְ "יְהִי-נָסִי"
הִיָּה כְּאֵלוֹף בְּיְהוּדָה
וְעֶקְרוֹן כִּיבוֹסִי

עקרון תרמ"ו.

ב .

בצפון הארץ .

משא שמרון* .

(עתה זכרון יעקב) .

הבנים כל ישראל (תפלת ראש חדש) .

שם סביב ביתר הנצורה
שם קברים לאלפים
בסוללות עיר הנצורה
על העמק נשקפים

ומבלי ציון מזכרת
רושם פתוחי חותם
ומבלי אבן דוכרת
מאלה חלדם, מותם

שמה ההלך כי יבוא

נדפס במ"ע "החבצלת" תרמ"ד

שֵׁם בְּיִשְׁמוֹן יָנוּעַ
אִז קוֹל דְּמָמָה לֹא בְּלָבָבוֹ
חִידַת־קֶדֶם יִבִּיעַ

מִי הִמָּה אֱלֹה הַמֵּתִים
אֵיךְ מִחֶלֶד נִגְזְרוּ?
פֹּה תַּחַת צְלָלֵי הַזֵּתִים
עֲמוֹק תַּחַת קִבְרוֹ

גְּבוּרִים מִיְהוּדָה הִמָּה
עִם הָרוּמִים לְחֶמּוֹ
וּבְעוֹז וּבְיָד רוּמָה
נִפְשָׁם בְּכַפָּם שָׁמוֹ

לְחֶמּוֹ פְּלִבְאִים פְּכַפִּירִים
בְּעַד עַמָּם וּקְדוּשָׁם
וּמְלָכָם, אֲדִיר אֲדִירִים
"בַּר כּוֹכְבָא" בְּרֵאשֵׁם

הִגָּה בְּכָל לַיְלָה וְלַיִל
לְנוֹגָה אֹר הַיָּרֵחַ
יִתְעוֹרֵר גְּבוּר הַחֵיִל

פַּר פּוֹכְבֵּא הַנוֹצֵחַ

יָקוּם מִקְבְּרוֹ בְּדַמָּה
וּכְמוֹ אֲזִי! חַי הַיְהוּ
רוּחַ חַיִּים! — "הִיא הַנְּקָמָה"
הִיא גַם שְׁנִית תְּחִיָּהוּ

יִלְבַּשׁ מִדּוֹ עִם שְׁרִיוֹנוֹ
וּכְרֵאֲשׁוֹ פּוֹבֵעַ יִשׁוּעָה
יַחְגּוֹר חֲרָפוֹ, פִּדְלוֹ
יִתְקַע בְּשׁוֹפָר הַתְּרוּעָה

יִרְכַּב בְּעוֹז עָלָי סוּסוֹ
עָלָיו תִּרְנָה אֲשַׁפְתּוֹ
וּבְכִידוֹ שֵׁם דָּגְלוֹ וְנִסּוֹ
דָּגַל אֶרֶץ מוֹלְדָתוֹ

"הַקִּיצוֹ" יִתֵּן קוֹל דְּבָרוֹ
"גְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל אֲדַמָּה"
גַּם יִרְיַע בְּקוֹל שׁוֹפָר
לְקוֹלוֹ תִּחְרַד הַרְמָה

לְקוֹלוֹ יִבְקְעוּ הַקְּבָרִים
חֵיל בְּלֵעוּ — ! יִקִּיאוּ
גְבוּרִים מִכָּל עֵבְרִים
"הַיָּדָד מִלִּפְנֵי" יִרְיעוּ

גְּדוּדֵי רַגְלֵי וּפְרָשִׁים
שֵׁם לְדַגְלוֹ יִתְגַּדְּדוּ
תַּחַת פְּקוּדַת הָרֵאשִׁים
לְמַחְנוֹת יִתְפַּקְדוּ

בַּחֲרָבוֹת שְׁלוֹפוֹת וּרְמָחִים
יִצְאוּ חוֹצֵץ כְּלָמוֹ
וּלְמַחְנוֹת יַחַד נַעֲרְכִים
עִם תְּפֹאֶרֶת עֲזָמוֹ

בַּיָּדֵיהֶם חֲרָבוֹת שְׁלוֹפוֹת
וּכְמוֹ בְּסַעֲרַת מְלַחְמָה
יִלָּחֲמוּ בְּמִלְחָמוֹת תְּנוּפוֹת
בְּעֵמֶק גַּם בְּרָמָה

כְּדַמוֹת אֲנָשִׁים גְּלַחְמִים
נִרְאוּ צְלֵי אֱלוֹנִים

כְּדַמִּית הָרוֹמִים הַקָּמִים
בְּחָרְבוֹת עִם כְּלוֹנִים

וַיְבַר כּוֹכְבָא שְׁם יִסְתַּעַר
בְּסִבְךָ עֲצִים וּפִאֲרוֹת
כְּמוֹ אֲרֵי מוֹרֶף יִתְנַעַר
יָךְ זְלִזְלִים וְזִמּוֹרוֹת

דִּגְלוּ בְּרוּחַ יִתְנוּסִם
כִּגִּם עָלֵי הַחֹמָה
וְתַחַת רִגְלוֹ הוּא בּוֹסִם
קְדַקְדַּ לְגִיּוֹנֵי רוֹמָא

פְּתַע! יִרְאַה מִהֶהָרִים
מִשֵּׁם יוֹרֵד הַמּוֹן רַב
הַמּוֹן, וּפְנִיָהֶם מוֹזְרִים
כְּגִדּוֹד הוּא עָרוּךְ לְקָרֵב

הַחֲלוּץ יִשְׁלַח לְקִרְאָתָם
לְדַעַת מִמֵּי הַמָּה!
וּמָה גַם מְחֹזֵי מְטָרָתָם
פַּה בְּשִׁרוֹן בְּשִׁדְיָמָה?

"מֵאֵין אַתֶּם הַבָּאִים?"
"הַחֲלוּץ יִתֵּן דְבָרוֹ"
"וּפֹה בְּעֵמֶק הַרְפָּאִים"
"מִי יָשִׁים פֹּה מִשְׁטָרוֹ?"

"וְמָה הַחֲרָבוֹת בְּיַדְיְכֶם"
"לְשָׁלוֹם אִו לַמְּלַחֲמָתָּ?"
"מִהָרוֹ וּתְנוּ עֲדֵיכֶם"
"הַגִּידוּ דְבָרֵי אֲמֶת"

"שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם חֲלוּצִים"
"וְדַמְיָה אֵין בָּנוּ"
"מִתְגַּרְת יַד הָעָרִיצִים"
"בְּמַעַט נִכְחַד קִימְנוּ"

"אַנְחָנוּ יְהוּדִים הַגּוֹלִים"
"וּמִפְּנֵי קֶשֶׁת דְּרוּכָה"
"לְפָלֶשֶׁת אַנְחָנוּ עוֹלִים"
"לְתוֹר לָנוּ הַמְּנוּחָה"

"כִּי לֹא בְּגִבּוֹרָה נִכַּח"
"נְחִייה אֲדַמָּה הַיְבִשָּׁה"

”רַק כְּאֹפְרִים נִפְלוּחַ
”בְּבִרְזֵל בַּמַּחְרִישָׁה

”חֲרִבוּתֵינוּ הֵם מִזְמֵרוֹת
”קָרְדוּם, מַעֲצָד, הַשְּׁלֵמִים
”לְצֹאנֵנוּ נִבְנָה הַגְּדֵרוֹת
”וּלְבָנֵינוּ הַבָּתִּים

”שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַיִם נְדְרוּשָׁה
”גַּם נְחוּז אֶבְנֶיהָ
”וּבְשְׁלוֹם הָאָרֶץ נִכְבוּשָׁה
”אִז תִּרְצֶה שְׁבִתוֹתֶיהָ”

זאת בר פּוֹכְבָא, כְּשִׁמוֹעַ
אֵת אֱלֹה הַדְּבָרִים
אִז צָוָה לְחִדּוֹל מִתְקוֹעַ
שֵׁם כֹּה נִשָּׂא אֹמְרִים

”אֲחִי וְלְאוּמֵי הַבָּאִים
”זאת עָלַי לְבַכְּכֶם שׁוּמוּ
”הִיוּ נָא עֲזִים כְּלִבָּאִים
דָּגַל גַּם־יְהִי הָרִימוּ

"עֲזְרוּ נָא אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ
אִז לְתוֹשִׁיָהּ כַּפְּלִים
בְּעֶזְרוֹ אֶחָד אֶת מִשְׁנֵהוּ
לְפַעוּלְתְּכֶם יָדַיִם"

"בַּל תִּלְכוּ קוֹדֵר וּנְשָׁחוּת
הַשְּׁלִיכוּ יְגוֹנְכֶם הַיָּמָה
אִז גַּם תִּפְרָצוּ בַכַּחַ
קִדְמָה נִגְבָּה וַיָּמָה"

"עֵדָה הִיא בֵּיתֵר הַהֲרוּסָה
עֵדִים אַבְנֵי־הַמָּה
מִי נָתַן יַעֲקֹב לְמַשִּׁיסָהּ?
וְאַרְצָן יְהוּדָה שׁוֹמְמָה?"

"הֲלֹא הֵן אֲנָשֵׁי הַמְדוֹן
בְּדַבַּר נִרְגָן פָּרְעוֹ
וּבְמַעַל יָדָם וּבְזִדוֹן
בַּחַיִּים גְּדוֹ וְנָעוּ"

"הֵן עֲתָה בַּחֲצֵי הַלַּיְלֹת
לֹא עוֹד יִדְרְכוּנִי מִנוֹחָה

"שׁוֹפְרוֹת, מְבַצְרִים, סוּלְלוֹת

"חֲרָבוֹת וְקִשְׁתֵּי דְרוּכָה

"אֲדַע עֵת נִקְמָה הִיא בָּאָה

"וּבִתְעֵמִי בְּלֵאוּמִים

"לֹא עוֹד תִּהְיֶה נֶדָה וְנִעָה

"וְלָרִיב צִיּוֹן שְׁלוֹמִים"

"רוּמָא מִפְּלִתָךְ תִּמְהַרָּה

"וּבֵל עֲלִיךָ הָאֹר

"לְעֵמִי עֲנִיָּה סוֹעֶרָה

"הַחֲרוֹת, חוֹפֵשׁ וְדָרוֹר"

"עֲתָה אֲשׁוּבָה לְקַבֵּר

"מָרָם בְּקֶר יוֹפִיעַ

"עֲתָה גַם אֲנִי הַגֹּבֵר

"בְּגִיא רַפְאִים אֲרַגִּיעַ"

"מֵעֵמֶל נְדוּדִים וְאֲנָחָה

"נִפְשֵׁי עֲתָה תִרְגָּעִי

"הִנֵּה מִפְּאֵתִי מִזְרָחָה

"כִּבְרָק יִבְרִיק "בְּרִקְאִי"

ראש פנה.

אכן מאסו הכונים היתה לראש פנה (תהלים).

הָצִבּוּ הָצִבּוּ בְּהָרִים
הָצִבּוּ וּבְקוֹל רִנָּה
גִּלּוֹ אֲבָנִים יִקְרִים
הָאֶבֶן לְרֹאשׁ פָּנֶה
גִּלּוֹ חֲרַפַּת עַמּוֹנוֹ
"גִּרְפִּים הֵם עֲצָלִים"
יִרְאוּ עַמִּי שְׂכַנְיֵנו
כִּי הִנֵּכֶם עֲמֵלִים

גִּלּוֹ מִהָרֵי יְהוּדָה
חֲרַפָּה זֹאת סִקְלוֹתָ
תַּחַת הַיְסוּד־לְתַעֲוָתָהּ
עֲמוֹק שֵׁם קְבֻרָתָהּ
בָּנוּ בְּתֵימִים תֵּשְׁבוּ
בָּם בְּטַח בְּאַרְצֵיכֶם

וּבַל עוֹד תִּעָצְבוּ
סָקְלוּ אֶת כְּרַמֵּיכֶם

תַּחַת גִּפְזוֹ וּתְאָנָה
תִּשְׁבוּ לֹא תִרְאוּ
עֲבְדוּ אֲדָמָה שְׂמֵנָה
מִלְחָמָה תִּשְׁבְּעוּ
עַל יִשְׂרָאֵל יִלְלֶתוּ
אִזְּ שֶׁר שׂוֹא הַמְּשׁוֹרֵר
עַל חוֹרְבָן אֲדָמָתוֹ
קוֹל יִלִּיל עוֹרֵר

"קִנְיֵן לְיוֹנָה נוֹדֶדֶת
"שׁוֹעַל מְעָרְתוֹ
לְאָדָם אֶרֶץ מוֹלֶדֶת
"לְיִהוּדָה קִבְּרָתוֹ"
הִרְאוּ לְעֵינַי הִרְבָּבוֹת
כִּי שִׁקַּר דְּבָרְתוֹ
כִּי לֹא קִבְּרִים וַחֲרָבוֹת
לוֹ אֶרֶץ חֲמֹדָתוֹ

יִרְאוּ בְּאֶרֶץ מִכְרָתוֹ
וּבְאֶרְצוֹ הַחֲמוּדָה
יִשְׂרָאֵל עָלֵי אֲדָמָתוֹ
וּבֵית לִיהוּדָה

פֶּתַח תְּקוּהָ.

יעמק עביר לפתח תקוה (הושע).

עוֹד טָרַם רוּחַ-הַלְּאוּם
צָרַר עַמִּי בְּכַנְפָּיו
הִבִּיאוּ לְאֶרְצוֹ הַלּוּם
חֲסוֹת בַּתְּמָר וְעַנְפָּיו
עוֹד טָרַם לַחֲתוּן-דָּמִים
לְעַמִּי נִפְתַּר הַחֲלוּם
כִּי שָׁמָּה בֵּין הָעַמִּים
יִלְדוּ נְמוּג וְהַלּוּם

אִז כּוֹנְנֹתָם מוֹשְׁבָה
עֲמוּל בְּזִיעַת-אֶפְסִים
כִּי לֹא לַחֲיֹת מִגְדָּבָה

רַק מֵעַמֶּל כַּפַּיִם
מִירוּשָׁלַיִם בָּאתֶם
מֵאִין עֹזֵר חֲנֻנְתֶּם
”וּפְתַח תִּקְוָה קִרְאתֶם”
הַמּוֹשֵׁב כּוֹנֵנְתֶם

כַּמָּה צָרוֹת וּתְלָאוֹת
עָבְרוּ עָלַי רְאֵשֵׁיכֶם
צָרוֹת רַבּוֹת נוֹרְאוֹת
שָׁמָּה רָאוּ עֵינֵיכֶם
”פְּתַח תִּקְוָה” לְפָנֵיכֶם
פָּתַע הָהָ סָגְרוּ
מִנְכְּלֵי רַע שְׁכַנֵּיכֶם
בְּדַבַּר ”חֹק” סָגְרוּ

בִּיצַת רֶפֶשׁ וְאַגְמִים
גְּבוּלוֹתֵיכֶם יִתְאַרוּ
בְיָמַי קִיץ הַחֲמִים
הַקְּבֻדָּה יַעֲזֹרוּ
אֲדֵי קְטוּרֵי רָעִים
יִגְרְשׁוּ מִיַּם וְרֶפֶשׁ

מִנֶּם חֲלָאִים בָּאִים
מִחֲלַת לֵב וְנִפְשׁ

וּבְכֹל זֹאת אַחֵי שְׁמָה
הֵן גְּדוּלוֹת עֲשׂוּ יְדֵיכֶם
זְרַעְתֶּם חֲרִשְׁתֶּם אֲדָמָה
וּפָר מָלְאוּ אֲסָמֵיכֶם
בְּתַיִם בְּנוֹיִם לְתַלְפִּיּוֹת
שְׁמָה בְּמוֹשְׁבוֹתֵיכֶם
מִדָּם גַּפְנֵי פֹרִיּוֹת
יִישִׁיקוּ יְקַבְּיֶכֶם

עֲבְדוּ שָׂדוֹת וּכְרָמִים
עֲדְרוּ בַּמַּעַדְר גַּנִּים
עוֹד לֹא יֵאָרְכוּ הַיָּמִים
תִּשְׁבּוּ בְטַח שְׂאֲנָנִים
תִּיבֵשׁ בִּיצַת אֲנָמִים
תָּמוּת שֵׁם הַדְּאָאָה
וּבֵין שְׂכֵנֵיכֶם הָעַמִּים
לֹא עוֹד תִּהְיוּ לְחָגָא

רוח צח ישוב משפיים
סביב מושבותיכם
רוח אהבת ירושלים
רוח אהבת ארצכם
תיבש ביצת אנגמים
מכל עבריה
שלום לכל העמים
מרפא בכנפיה

פתח תקוה תרמ"ו.

גולן בכּשן

ואת גולן בכּשן (דברים)
כי בעיר מקלטו ישב עד מות הכהן
הגדל (במדבר).

את מי רצחת מבלי דעת נפשיך
עמי הגד פי בורח הנך?
ומי גואל הדם ידלוק אחריך
כי מפניו נסת לעיר מקלטיך
העוד ישתרר החוק הישן?
עשות מקלט? ואת גולן בכּשן?

כְּרָצַח נֶפֶשׁ וּמִבְּלֵי צְדִיקָה
בְּעֵינַי הָעַמִּים הוּי עַמֵּי הַנְּהוּ
יִשְׂרָאֵל בֶּן אֲנִי יִלִּיד הָעֵבֶרֶיהָ
וְכָל עַם וְגוֹי גּוֹאֲל־הַדָּם הַנְּהוּ
מִפְּנֵי הָעַמִּים עַמֵּי בּוֹרַח
לְעִיר מִקְלָטוֹ קוֹדֵר שׁוֹחֵחַ

מִפְּנֵי גּוֹאֲל־הַדָּם תֵּשֵׁב בְּמִסְתָּרִים
וְעוֹד לֹא פָסָה מִקְרִבֶיךָ נְחֻמָּה
תֵּשֵׁב בְּדָד בְּאַחַת מִקְלָטֵי הָעָרִים
עַד מוֹת הַכֹּהֵן בְּמִקְדָּשׁוֹ שָׁמָּה
עַד מוֹתוֹ — ! וְקִנְאַת־הַדָּת הָאֲרוּרָה
עִמּוֹ שָׁמָּה יַחַד תַּחַד בְּקִבּוּרָה

עַד מוֹת הַכֹּהֵן בְּמִקְדָּשׁוֹ שָׁמָּה
תֵּשֵׁב עַמֵּי וּבְמֵר תֵּאָנַח
יְמוֹת הַכֹּהֵן — עַם שִׁנְאַת־עַם שָׁמָּה
אִז גַּם עִיר מִקְלָטֶיךָ תִּפְתַּח
אִז עַמֵּי תֵצֵא מִמִּקְלָט עִירְךָ
וּבְכָל מְקוֹם תֵּשֵׁב כְּאַוֹת נִפְשֶׁיךָ

וּבְכָל מְקוֹם שֵׁם בְּתַבֵּל הִרְחַבָה
עִם כָּל הָעַמִּים יַחַד תִּתְרוּעַע
עַמִּי לְפָנֶיךָ אֲזוּ תְדוּיֵן דָּאָבָה
תַּעֲלֶה מֵעֶלְהָ תוֹסִיף הַשֶּׁכֶל וְדַע
"אֵל אֶחָד בְּרֵאֲנִי" יְהִי פִתְגָם הַיּוֹשֵׁן
מִקְלַט אֲזִין גַּם בַּגּוֹלָן בְּבִשּׁוֹן

יפו תרמ"ו.

פּוֹרָה.

מוקטר לראש משוררנו יהודה ליב גורדאן,
בקראי "בהאסיף" את שירו "פורה" ואעשה לו
מטעמים גם אני מנחה מרחשת רחשי לבי
והגיוני שלום.

"פּוֹרָה שׁוֹר נֶשֶׁל שְׂכַחָה אָנָּה חֲגֵנִי
"יְהוּדָה מְשׁוֹרֵר עֲבָרִי בִקֵּשׁ לְפָנֶיךָ
זְכָרוֹנוֹת רֵאשׁוֹנוֹת אָנָּה שְׂכַחָנִי
"שְׂכַחָנִי וְשָׁמַע לְתַפְּלוֹת עֲבָדֶיךָ"

בֶּן פֶּלֶל

לְךָ מִלֵּל

לְעֶצְתְּךָ לֹא יִשְׁמַע פּוֹרָה לְקוֹלֶיךָ
יִינֶךָ לֹא יִשְׁתַּח מִנֵּת יִיקָבֶיךָ
כִּי עֲבָרִי לֹא יִשְׁתַּח נֶסֶךְ יִינֶךָ
מְשׁוֹרֵר עֲבָרִי לְבִי יִהְיֶה עֲלֶיךָ
אֵיכָה כִּזְאוֹת תַּעֲלֶה עַל לִבֶּךָ?
לֹא גוֹי הִגְדוּ לְהִיּוֹת נֶסֶךְ יִינֹו

כִּי פוֹרָא רַק נַעַר וּפוֹרָה הֵנוּ
הָאָדָם בְּאָדָם יְגוֹנוּ שׁוֹכֵחַ
חֶמְתּוֹ חֶמְקָה! הַחֶמֶת סִפְחָ
תֵּן שִׁכָּר לְאוֹבֵד יַיִן לְמַרִּי נֶפֶשׁ
שִׁכָּר לְגוֹי־אוֹבֵד וּמִבִּקֵּשׁ חוֹפֵשׁ
גוֹי אוֹבֵד עַמִּי, אִישׁ־אוֹבֵד הִנְנִי
וּפְתַח נֶאֱדָרְךָ פּוֹרָה וְעַמּוֹ שִׁכְרָנִי

"שִׁמְעֵתִיךָ קוֹרָא בְּשָׁמַי וְאָמַר "הִנְנִי"
עֲתָה בָּאתִי וְלֵךְ הוֹשִׁיעַ
כִּי לְשִׁתּוֹת מַיִנִּי עֵת תִּשְׁמָעֵנִי
אִז כָּל סַעֲרַת לִבִּי רָגַע אֲרַגִּיעַ
שִׁתָּה וְהָרַעַל בְּכּוֹס הַיַּיִן מְסַכְּתִי
כִּי פּוֹרָה לְבַדִּי פּוֹרָה דְּרַכְתִּי"

רַב תּוֹדָה לְךָ פּוֹרָה בָּאת הוֹשִׁיעֵנִי
בְּקַהֲל־גְּזִירִים לְךָ תּוֹדָה אָבִיעַ
אֲשִׁתָּה מַיִנְךָ אָנָּה שִׁכְרָנִי
וּצְרוֹר יְגוֹנִי בְּמִצּוֹלָה אֲשִׁקִּיעַ
מִסָּפֶל אֲדִירִים נָא הִגְמֵאֵנִי
זְכוֹנוֹת שְׁתִּים אָנָּה שִׁכְחֵנִי

וּמִשְׁפַּל הַמְדַרְיָנָה רַב הָעָרֵב
עִם בְּנֵי בְלִי נָשָׂם נְשָׂמָה יַחַד נִקְהָלוּ
בְּחִזְיָרֵי יַעַר בְּנִשְׁפָּה בְּעָרֵב
תַּחַת שׂוֹאָה בַחֲשָׁד יִתְגַלְּגְלוּ

בְּדַמֵּן בְּאַשְׁפֹּתוֹת יִתְגַלְּלוּ
וּלְקוֹל הַמוֹנֵם נָשָׂם לְעֵנוֹתָם בְּאֵתִי
חֲמָתִי סָפְחוּ יִיגִי חֲלָלוּ
וְאֲדָרְכֵם בְּאַפִּי וְאֶרְמָסֵם בְּחֲמָתִי

תְּפִלָּה לְפוֹרָה.

פוֹרָה עוֹד אַחַת אֱלֹהֵי חֵלְכָה
רַק בְּקִשָּׁה אַחַת עוֹד לִי הִנֵּה
מָרָם אֶפְרַד וּמְמָה אֵלְכָה
גַּא פוֹרָה עֲשֵׂה לְמַעַנִּי וּשְׂמַעִיהָ

שֵׁם בְּרֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן בְּזֹאת הַשָּׁנָה
הִגֵּה מִתִּירוֹשׁ יִישִׁקוּ הַיִּקְבִּים
דוֹרְכִים בּוֹצְרִים "הַיִּדָּד" יַעֲנוּ בְּרִנָּה
בְּנֵת יִדְרָכוּ אֲשֶׁכּוֹלוֹת עֲנָבִים

פּוּרָה מֵעַסִּים תִּירוּשָׁה שְׁכַחְמוּ
עַד בֵּין יְמֵינֶם לְשִׁמְאֵלָם בְּלִי יָדְעוּ
זְכוּרֹנוֹת רֵאשׁוֹנוֹת פּוּרָה שְׁכַחְמוּ
הֵן זֶה שָׁלֹשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר יִגְעוּ

שְׁכַחְמוּ מִמְרַחֵק הַנָּה טֹלְטֵלוּ
כִּי בַמִּדְבָּר וַיִּם גַּם נִדְדוּ
שְׁכַחְמוּ הַצָּרוֹת תִּלְאוֹת סָבְלוּ
וְאֵת אֲשֶׁר הוֹנֵם וּרְכוּשָׁם אֶבְדּוּ

שְׁכַחְמוּ הַשִּׁפְהָ, בָּהּ אֲזִי נִדְבְּרוּ
בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, לְשׁוֹנֵם מִלֵּלָה
טָרָם מִמֶּנָּה כְּמוֹן הָהָ נִסְעָרוּ
לְאֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל טֹלְטֵלוּ מִלְטָה

שְׁכַחְמוּ הַשִּׁנְאָה תּוֹרַת הַקְּנָאוֹת
שִׁנְאָה, קְנָאוֹה בְּלִי יַעֲלוּ עַל לִבְבֵיהֶם
עַתָּה אֲזִי שָׁדְדוּ בַּפְּרוּעַ פְּרָעוֹת
מִבְּנֵי אָדָם כְּמוֹהֶם וּמִשְׁכִּינֵיהֶם

שְׁכַחְמוּ פּוּרָה כִּי עוֹד יֵשׁ אֶרְצוֹת
אֲדַמְתָּן יוֹתֵר טוֹבָה וּפּוֹרֵיחַ

שִׁכְחֵמוּ הַחַרְפוֹת, קָלְלוֹת וּנְאֻצוֹת
מִבְּנֵי בְּלוֹ שֵׁם שְׁמֵעוּ, וְסָבְלוּ בְּדַמוּיָהּ

שִׁכְחֵמוּ פִּוְרָה הַצְּרוֹת הַתְּלָאוֹת
עַתָּה אִזּוּ הַכֶּסֶף אָפֶס מִכְּלִיָּהֶם
שִׁכְחֵמוּ פִּוְרָה הָאֲנָחוֹת הַדְּמָעוֹת
עַתָּה אִזּוּ לֶלֶחֶם צָעֲקוּ יִלְדִיָּהֶם

שִׁכְחֵמוּ פִּוְרָה תַעֲנוּגוֹת חֶלֶד
מִחֲכוֹת לָעֲנִי בּוֹ עֲמָם יִגְאֵל
יִדְעוּ כִּי אָדָם לָעֵמֶל יוֹלֵד
כִּי הֵמָּה אֶכְרִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

רֵאשׁוֹנוֹת יִשְׁכְּחוּ מִיָּמִים עֲבָרוּ
דַּבְּרוּ לָמוֹ בְּמִרְאָה וְחִידוֹת
עֵינֵיהֶם יִשִּׁימוּ לְיָמִים יִצְרוּ
לְיָמִים יִצְרוּ יַחֲיוּ לָמוֹ עֵתִידוֹת

יִדְעוּ כִּי מִמִּיץ עֲנָבִי אֲשַׁכְּלוּתִיהֶם
יִשְׁתּוּ דָם עֲנָב גַּם דָּמִים מְהוֹרִים
בְּדָם עֲנָב הַתְּבוּלִל דָּם אֲבוֹתִיהֶם
בְּעַד אֶרְצָם פֹּה נָפְלוּ מוֹת־גְּבוּרִים

פֶּה אִז דָּמָם כַּמִּים נָגְרוּ
רוּתָה אֲדָמָה לֶחַ כְּלִיּוֹתֵיהֶם
וּכְדָמָן בְּשֹׁדָה פֶּה יַחַד קָבְרוּ
תַּחַת כְּרָמֵי שְׂרָשֵׁי גִפְנֵיהֶם

יִשְׁתּוּ דָם עֵנָב וְדָמֵי אֲבוֹתֵיהֶם
הָיוּת כְּמוֹדָם לְאַהֲב אֶרֶץ אֲבוֹתָם
דָּם הַמַּכְבִּים יָבוֹא אֶל קַרְבֵּיהֶם
כַּמִּים בְּקַרְבָּם כִּשְׁמֹן בְּעֲצָמוֹתָם

גַּם אוֹתֵי מַעֲסִים תִּירוּשָׁם שְׂפָרְנֵי
אֲשֶׁתָּה מִיִּינָהּ וּמִסָּפֶל אֲדִירִים
אֲדַע מָה אָנִי! רֵאשׁוֹנוֹת שְׂפָחֲנֵי
וְאַהֲלֵלָהּ בַּתּוֹדָה בְּקִהֶל הַנְּזִירִים

יפו פסח שני תרמ"ו.

הַתִּמְנִים.

עורו צפון ובוואי תימן (שיר השירים).

לֹא עָלִיכֶם הֵן אָחִי הַתִּמְנִים
לֹא צָפִינוּ בְּעֵינַיִם נִשְׁקָפוֹת
שִׁלְמָה בָּאתֶם אָחִי הַנְּאֻמָּנִים ?
בָּאתֶם הֵן רַק שִׁים לְעֵנֵי נוֹסְפוֹת
כְּמוֹנוּ תִסְבּוּלוּ צָרוֹת וּתְלָאוֹת
כְּמוֹנוּ רַק תּוֹכְלוּ לְבָבוֹת בְּדַמְעוֹת
לְאוֹבְדִים וְנִדְחִים זֶה אֶלְפֵי־שָׁנִים
וַיִּמָּהֵם לֹא שָׁמַעְנוּ הֵן זֶה זְמַן רַב
הַעוֹרְקִים צִיָּה, וּכְבָּנֵי דוֹדָנִים
שֵׁם יָרְעוּ גַמְלֵיהֶם בְּמַדְבַּר עָרֵב
אֶךְ לָהֶם נִצְפָּה, לְעִשְׂרֵת הַשָּׁבָטִים
פְּרָשִׁים קָלִים נוֹשְׂאֵי־הַשָּׁלְטָנִים
לָהֶם גִּיחָלָה, לְבָנֵי הַרְפָּבִים

רוֹכְבֵי אַחֲשֵׁת־רָנִים בְּנֵי־הַרְמָכִים
גְבוּרִים חֲזָקִים וּפְנִיָהֶם לְהָבִים
נוֹשְׂאֵי הַצֵּנָה כְּדוֹגִים וְרִמָּחִים
לְבְנֵי מִשְׁחָה, שָׁם נִהַר סַמְבַּטְיוֹן גְּבוּלָם
הַנּוֹתָנִים חֲתִיתָם, וְכָבוֹד בְּזְבוּלָם

רַק הִמָּה הַצְּבָאוֹת, שְׂבָמֵי הַחֹרִים
רַק הִמָּה עוֹד יוֹכְלוּ לְצֵאת לְיִשְׁעֵנוּ
כִּי עוֹד יִזּוּל בְּעוֹרְקֵם דַּם הַגְּבוּרִים
דַּם אֲבוֹתֵינוּ, רֵאשִׁית גְּבוּרָנוּ
עוֹד דַּם־הַגְּבוּרִים יִזּוּל בְּעוֹרְקֵיכֶם
וּבְעוֹל קֶשֶׁה לֹא הִבֵּאתֶם צְוֹאֲרֵיכֶם

נַחֲנוּ אוֹיָה, נַפְזָרְנוּ בְּאַרְצוֹת
עֲבָדִים מְשׁוּבְעֵדִים, שָׁנִים אֲלֵפִים
אַהָה, וּכְמוֹ אֲבִנֵי גִיר הַמְּנוּפְצוֹת
כִּן נַחֲנוּ פֹה תַחַת הַשָּׁמַיִם
כְּשֶׁל כַּחֲנוּ מִסָּבֵל הַתְּלָאוֹת
רַק לְבָבוֹת נוֹכַל, רַק לְבָבוֹת בְּדַמְעוֹת
עֲלֵיכֶם עֲלֵם הֵן מְלִכֵי־עָרֵיצִים

עליכם הנה ידיהם עוד לא הדו
להיות למשיסה, ולהשליך שקוצים
בני בלי-שם ובלי-על, עוד לא זדו
חרב בפרך — עת חימת תחגרו
ובאור החרות אז תלכו תארו

אנחנו אויה, בכל קצוי ארצות
זה שנים אלפים בוז לשכיננו
ובני בלי-שם, רק חרפות ונאצות
אויה שמה תמיד יהותתו עלינו
על מדרך רגלינו למות תוצאות
רק לבכות נוכל, רק לבכות בדמעות

לכם ארצות בדר בפרכה
ומלכים ושרים, הם ראשי האבות
אחד ינום אלה, ושנים רבבה
עת שם תצאו לקרב, לערך קרבות
עלי גלי החול דהרות סוסיכם
הרמח שם ידבק בעורף אוביכם

אנחנו אהה עבדים משובעדים

לְמַלְכִים וְקַצִּינִים, בְּאַרְצוֹת וַיָּמִים
"הֲגַם יְהוּדִים נִמְכָּזִים יִרְדְּפוּ קָדִים?"
אָהָה זֹו לְעָגָם עָלֵינוּ הָעַמִּים
וּמְלַכְנוּ אֶחָד — הוּא אֵל לְמוֹשָׁעוֹת
וּלְפָנוּ רַק נְבֻכָדְנֶצַּר, נְבֻכָדְנֶצַּר בְּדַמְעוֹת

עָלֵי מִשְׁמֶרְתִּי, עַל פֶּסַח־מִוִּרְיָה
הִנֵּה זֶה רַבּוֹת אֶקְוֶה עֲלֵיכֶם
לְרֵאוֹת בְּבָרֵךְ קִרְנֵי שֶׁמֶשׁ הַיְּפִיָּה
לְהַטּוּ וּבְרֵךְ לְהַבִּי חַגִּיתוֹתֵיכֶם
עַתָּה אֶרְאֶה, אֲזוּ גַם אֶת נַפְשֵׁי תִרְגְּעֵי
לְבָנֵי־הַגּוֹלָה אֲזוּ אֶקְרָא **בְּרֵקְאֵי**

ירושלים תרמ"ג.

גְּלוּי שְׁכִינָה.

לא בנות-השיר בנות תשענה
אז אלים קדם חוללו
לא מהם לי מתנת-ה'רננה
לא רוחן עלי אצלו
כי לא אבין לרען, אנני יוני
לא אבן אבי, אך יוצרי עשני

הן גם לא ממלאכי-השרת
לקחתי מתנת-השירה
שירי על גליון יחרת
לא מהם הוא לי לתשורה
כי רק בשירה אחת יעשו נפלאות
בזמרים "קדוש קדוש אלהי-צבאות"

"בין" יאמרו מועיל לשירה
ואשת, כי איש-אובד אני

וּבְלַעְגֵי שִׁפָּה לְשׁוֹנֵי הַחֲבִירָה
לְשִׁיר יִיזן לֹא הִדְלַקְנִי
שְׁתִּיתִי, אֲדָּ לֹא הִכְרַתִּי אוֹתוֹתַי
כִּי לְעִבְרֵי הַיָּיִן יִימַר לְשׁוֹתָיו

לֹא מִבְּתֵי־סֶפֶר וּסְפָרִים
לְמַדְתִּי חֲכָמַת הַשִּׁירָה
כִּי לִי הָיוּ מוֹרִים־נִבְעָרִים
לֹא כַּמוֹרִים בְּעִיר הַבִּירָה
פְּטִישִׁים חֲזָקִים, הָרִים עָקְרוּ
וְרִגְשׁוֹת יִקְרוֹת הֵּה מִנֶּם נִעְדְּרוּ

מָרָם בְּעוֹר בְּשׂוֹר רַקְמָתִי
נִפְשֵׁי בְּשִׁחָקִים הָאִירָה
עִם שִׁרְפִי־יָה אֲזִי מְקוֹמִי שִׁמְתִּי
וַתְּהִי עִמִּי אֲזִי "הַשִּׁירָה"
וּבְגַחֵי מִרְחָם — מִלְּאֲדָּ הַכְּנִי
שִׁירָתִי לְשִׁכְחַת, עַל פִּי סְמָרְנִי

גְּלוּי שְׁכִינָה עֲתָה לִי הִיְתָה
מִרוּחָה עָלַי אֲצֻלָּה

וּבְהוֹדָה וַיִּפְּיָה לִי גְּנֻלָּתָהּ
רְאִיתִי, לְשִׁיר אֹבְכָלָה
זֹאת הִיפָּה מִקֹּדֶשׁ נְאֻצָּלָת
עֲמָנוּ בַּגּוֹלָה רַבּוֹת סוֹבְלָת

רְאִיתִי הַשְּׂכִינָה בּוֹכָה
וּבְיָדָה נִגְעָה בְּשִׁפְתָי
אֲז, וּבְסִעֲרַת נֶפֶשׁ הַמָּיָה
הַתְּחוּלָלָה רוּח־שִׁירָתִי
רְאִיתִי הַשְּׂכִינָה, וְרוּחִי הַתְּעוֹרָר
מֵאֲזֵל אִישׁ אַחֵר גְּהַפְכָתִי, — לְמִשׁוֹרָר

קַח בְּנוֹר אֲמָרָה הֵךְ מִתָּרִי
"שִׁירָה מִלְּאֲתֵי רוּחֶךָ"
עַת רוּחִי תַעֲבוֹרָה בֵּין בְּתָרִי
"אֲז יִשְׁמַע קוֹל זְמִירָךְ"
מִמָּנָה מִתְּנַת־שִׁירָתִי עַד הַיּוֹם
הַתְּדַעַי הַשְּׂכִינָה? הוּא רוּח־הַלְּאוּם

אי קפרים תרמ"ג.

לְקַרְאֵי*).

אֱלֹהֵי צְוּה לְזֵרוּחַ
שָׁמֶשׁ בַּחוּג־שָׁמַיִם
צְוּה, כִּי שׁוֹשֵׁן יִפְרוּחַ
שֵׁם בְּשִׁלְל־רִקְמָתַיִם

צְוּה, לְהָרִים לִיעָרוֹת
עֲדֵי עֵבִים יִרְקִיעוּ
גַם צְוּה, לְרוּחֹת וּסְעָרוֹת
בְּסַעֲרַת חֵימָה יִרְיעוּ

לְצַפֵּר נָתַן כְּנָפַיִם
לְעוֹף בְּנִשְׁמֵי־גְבוּהָ
לְכֶם — הוּא, נָתַן אֲזָנַיִם
קוֹרְאֵי! שִׁירֵי לְשִׁמוֹעַ

*) Nach Bodensted.

בֵּית עֲלְמִין

כולל

שירי תוגה ואבל לתנות בבכי, ממני
בַּפֶּתַלִּי הָעֶרְץ אִימְבֶּעַר

לנפשות מהורות בצרור החיים צורות
החסידות ילדת עירי העסמי אויערבאך
נ"ע, והמשכלת הנודעת עליזע אשת האדון
אליסאנט נ"ע, קינות זמירותי להן ולזכרונן
מקודשות.

B E T A L M I N .

Elegien

von NAFTALI HERZ IMBER.

Der, in Gott selige Seelen HESSI
Auerbach, und ELISE Oliphant,
deren Asche Friede. gewidmet v,
Verfasser.

ויהי לאבל כגורו וענבו לקיל בובוס (איוב).

פֶּה הַיֵּכָל צְלָמוֹת
מִשְׁפָּן לְיֹרְדֵי דוֹמָה
פֶּה יִבְחַן הַמָּוֶת
חֲרָבוֹ מְדַם אֲדוֹמָה
פֶּה קִנְנָה עֲצָבֶת
תִּשְׁחַק לְנַפְשׁ עֲגוּמָה
פֶּה הַתְּקוּנָה כּוֹזֶבֶת
וּבִידָה, אֵין מְאוּמָה

(מספרי חלק שני).

הַרְאָה בְּעֵבִים.

(זכרונות).

עוֹד הַפַּעַם, דְּמַעַת-עֵינַי נִגְרָה
הָהָּ עוֹד הַפַּעַם פְּלָצוֹת תִּאֲחֲזֵנִי
מִמְּפֹלְשֵׁי-עֵבִים, בְּרֶק נוֹגֵה וְנִהְרָה
וּכְמוֹ "חֲשֵׁמְלִים" תְּמוֹנוֹת תִּרְאֶה עֵינַי
מִשְׁכִּית-לִבִּי הָהָּ חֲלָפָה עֲבָרָה
עֲמוּדָנָה, עֲמוּדָנָה, אָמַר "הִנְנִי"
עוֹד הַפַּעַם אֶתְכֵן עֵינַי תַּחֲזִינָה
וּכְמוֹ פְּרוּב־הַסּוּכָּךְ עָלַי תְּסוּכְכָנָה

אֲדַעְכֵן תְּמוֹנוֹת, אֲדַעְכֵן מְנוּעָר
נִפְשֵׁי בְּקֶרְבִי, כְּמַעַשׂ תְּמָס הֶלְכָה
אֲזִי אֲלִי נִגְלִיתָן, וּבְעַרְפְּלֵי מַהֲרָה
רוּחַ-הַשִּׁירָה עָלַי אֲזִי צְלָחָה
עֲמוּדָנָה, עֲמוּדָנָה, תְּמוֹנוֹת זֶהָר

כִּי גַלְמוּד הַגְּנִי בְּעַמְּךָ הַבְּכֹר
בְּנֶתֶן לְרַעִי, אֶת רוּחִי הֵן חִקְרָתָן
וּבְעֵנְיֵי־בְקוֹי, אֵיךְ פִּתְאוּם עִבְרָתָן?

כַּנְפֵי־שַׁחַר עָתָה מִי לִי יִתְּנֵנִי
אֲלִיכֵן אֲעוֹפָה, שְׁחָקִים אֲרַקִּיעַ
וּתְמוּנוֹתֵיכֵן בְּיַפְיֵן תִּרְאֶה עֵינֵי
וּדְבַר־סֵתֶר לָכֵן, רוּחִי תִבְיַע
עֵבִים יַחֲלוּפוּ, אוֹיְהָ תִרְאֶה עֵינֵי
הִגְהָה עוֹד מְעַט הַחֲרָסָה תוֹפִיעַ
וּלְפָאתַי מְזַרְחָ הֵן נַפְשֵׁי תִשְׁעֵי
הָאָדוּם מְקַדִּים־יְבָרִיק **בְּרַקְאֵי**

פארט־סאיד תרמ"ז.

בית עולמי.

כי הולך האדם אל בית עולמו (קהלת).

הנה מימים ימימה
בעת יגוני ופעמי
הנה אז רגלי ארימה
לפקוד את בית עולמי

בית עולמי במעמקים
בגדר גם גדרתי
וימתי שם במחשבים
מאות, רבבות, קברתי

מעיני אנוש נסתרו
גם מעיני העיט
מתי לרבבות קברו
לא תשאם אני שיט

עמוק בלבבי — בית-עולם

הַצֵּרְמוֹת חֲדָרָיו
וַיִּמְתִּי שָׁמָּה בַגּוֹלָם
שׁוֹכְבִים מִכָּל עֶבְרָיו

בַּתְּכָרִיכֵי "הַדְּאָגָה" לוֹמִים
בְּצָרוֹר "הַיְגוֹן" צְרוּרִים
רָבָם בְּאֶרוֹן בַּחֲנוּמִים
וְרָבָם בְּרִשְׁעִים קְבוּרִים

לְמֵאוֹת לְרַבְבוֹת נְפֻשׁוֹת
קְבַרְתִּי בְּגֵיא נְשִׁיּוֹת
הַנְּפֻשׁוֹת הַנְּרַגְשׁוֹת
מִחֻשְׁבוֹת הֵן הַגּוֹיּוֹת

אַרְזוֹנוֹת הֵן הַזְּכָרוֹנוֹת
בָּם חֲנוּמֵי סָגְרוּ
וּלְנֵרוֹת תָּמִיד! הַיְגוֹנוֹת
בְּמִקְדָּשֵׁי שָׁם יִבְעָרוּ

וּלְכָל תְּהִינָה נְשֻׁכָחוֹת
אַבְנֵי-זָכְרוֹן שִׁמְתִּי
מִצְבוֹת הֵן הַאֲנָחוֹת

בְּדַמְעָה שְׁמוֹתֶם רְשָׁמְתִי

הַשְׁפָּחָה הִיא הַתּוֹלְעָה
תֹּאכַל עֵצִים בְּשֵׁר הַמֵּת
הַרְקֵבוֹן, רוּחַ נְבִאָה
רָמָה הִנֵּה הַעֵת

כַּמָּה פֶּה קְבָרוֹת נִשְׁכָּחוֹת
לֹא אֵדַע מְקוֹם אֵי־הֵן
וְכַמָּה מַצְבּוֹת נִמְחָחוֹת
מֵאֵינן הַנֶּשֶׁם עֲלֵיהֶן ?

שָׁמָּה אֵךְ שְׁחָדִים וְזַעֲנָה
וּמִי אֵלֶּה הַקְּבוּרִים ?
הֵן שָׁמָּה "קְבָרוֹת־הַתְּאֵוָה"
וּמִתִּי "חַטָּאוֹת־נְעוּרִים

וּפֶה הָהָ בְּאֶרוֹן זְכָרוֹנִי
חֲנוּטָה אַחַת סְגוּרָה
וּבִגֵּר הַתְּמִיד־יְגוֹנִי
אֲשׁוּ סְבִיב תְּאִירָה

וְקָרָא כְּתוּבַת הַמִּצְבָּה
תִּקְרָא כְּקֶרֶחַ צְפוּנָה
"פֹּה תִשְׁכַּב לְמַעַצְבָּה"
"הַנְּשִׁיקָה הָרֵאשׁוֹנָה"

שֵׁם הַבַּיִת בְּעֵמֶק שַׁחַת
שֵׁם מִצְבָּה נִמְחָה
וּפֹה עָלַי עֶפֶר נָחַת
"אַהֲבָה-נִשְׁכָּחָה"

וְנִשְׁמָה בְּאֶרְוֹן זְכָרוֹנִי
מִמּוֹר לְבוֹנָה מְקַטְרָה
וּמִנֵּר הַתְּמִיד יְגוֹנִי
מִסְבִּיב תוֹפֵעַ נְהָרָה

וְעָלִי הַמִּצְבָּה רְשׁוּמָה
שֵׁם הַמֶּתֶה הַיִּקְרָה
"אַהֲהָ פֹה תִשְׁכַּן דוּמָה"
"אַהֲבָה-נִסְתָּרָה"

וְנִשְׁמָה מִצְבָּה נוֹשָׁנָה
עַל גַּל-קָבֶר נְצָבָה

רְשׁוּם בְּכַתָּב! פֹּה נִמְמָנָה
"תִּקְוָה נִכְזָבָה"

בְּמָה מִחֻשְׁבוֹת נִשְׁגְּבוֹת
בְּמָה גִּילוֹת מְהוֹרוֹת
וְרִגְשׁוֹת! נִפְשׁוֹת נֶאֱהָבוֹת
נִקְבְּרוּ מִבְּלִי סְפוּרוֹת?

בְּמָה אֲרוֹנוֹת, זְכוֹנוֹת
נִשְׁכְּרוּ, חָלְפוּ, עָבְרוּ
וּפְמָה גֵרוֹת — ! הִיגוֹנוֹת
כָּבוּ אֹרֶם בְּעָרוּ

הַשְּׁכָחָה הִיא הַתּוֹלְעָה
וּכְבֵּר רָבָם אֶכְלָה
וּמִרְקַב רוּחַ נִכְאַה
כָּבֵר נִרְקְבוּ כָלָה

רָבָם מְמוֹתֵי הַתְּחִלּוֹת
פֹּה לְקַבְּרוֹת הוֹבְלוּ
וּרָבָם בְּלִתֵּי לִי יְדוּעִים
בְּנֶפֶל-אִשֶׁת כָּלוּ

שָׁמָּה גַם קְבָרוֹת־הַקְּדוֹשִׁים
בְּאֲרוֹנוֹת פֶּה קְבוּרִים
שֵׁם בְּגִלְיָ קְבָרִים שְׁלֵשִׁים
בְּהִלָּקָה אַחַת סְדוּרִים

מַצְבוֹת גְּדוֹלוֹת גַּם רָמוֹת
שֵׁם סָבִיב לְמֵרָאשׁוֹתֵם
אוֹתוֹת עֲלִיָּהֶן נִרְשָׁמוֹת
אִז נִקְרְאוּ בְשֵׁמוֹתֵם

בְּאֲרוֹנוֹת הֵם כְּחַנוּטִים
כִּמְתִיעוּלָם קְבוּרִים
בְּתַכְרִיכֵי "הַדְּאָגָה" לוּטִים
הֵמָּה "יְמוֹת הַנְּעוּרִים"

הַתִּדְע אֵלֶּה גּוֹלָמִים
שָׁבוּ פֶּה לְעַפְרָם ?
מִתֵּי הַשָּׁנִים ! הַיָּמִים !
וּשְׁלֵשִׁים הֵם לְמִסְפָּרָם

תְּחִיַת הַמֵּתִים.

התחייה העצמות האלה (יחזקאל).

וַיָּקָמוּ מִיָּמִים וַיִּמָּה
לְבַיִת עוֹלָמִי הֲלַכְתִּי
לְפָקוֹד בְּשָׁלוֹם שׁוֹכְנֵי דוֹמָה
אֲדַמַּת קֹדֶשׁ דְּרַכְתִּי

וְהִנֵּה לִפְנֵי הַמִּצְבוֹת
אִשָּׁה אַחַת נֹצֵבָה
בְּשִׁתִּי עֵינֶיהָ שְׁלֵהבוֹת
בְּלֹאט אֵלַי קָרְבָה

"אֲנֹכִי" אָמְרָה, עֵינִי
"הֵן עָלַי תִּשְׁקִיפָה
"מִבְּנוֹת אֱלֹהִים הִנְנִי
וְטָלְלִי-תַחֲיָה אֲרַעִיפָה"

"אֲנֹכִי הֵן פֶּת הַשִּׁירָה
"בַּחֲצַר לְבָךְ אֲשׁוּחַ"

"מתים לחיים אעירה
"אפח במו הרוח"

"ומשנת המותה ינומון
"יקיצו לחיי עולם
"מתוך הנה יקומון
"הנה גם תשמע קולם"

וכרגע מכל עברים
הרוחות סביב באו
וחיל בלעו הקברים
מתים ורפאים! קמו

נפשות למחשבות קרבו
גם מקברות נסתרות
כמו חיים לפני נצבו
וכנונה האור-יקרות

וכמו הם חיים וקמים
בעור ובשר רקמו
שם אלפי רבבות גולמים
וכמו חי לפני קמו

וּבֵּת הַשִּׁירָה הִיא שְׁמָה
בֵּינָם הִלְכָה לְשׁוּחָה
וּבְאֵפֶס שְׁמָה בְּדַמָּה
נִפְחָה בְּמוֹ הַרוּחַ

רוּחַ נְשַׁמֵּת־נֶפֶשׁ חַיִּים
עָלַי כּוֹלֵם הוֹפִיעָה
רְאִיתִי לְפַעֲלָהּ יָדַיִם
מִתִּי קָמוּ לְתַחֲיָהּ

הַמֵּתִים קָמוּ לְתַחֲיָהּ
קִבְרֹתַי אֹתָם בְּיָדַי
אֹתָם הֵן עֵינַי צוֹפִיָה
כִּי עוֹד חַיִּים־עֲמָדִי

שְׁמָה "מִקְבְּרוֹת הַתְּאֻדָּה"
נְעוּרוֹ שֵׁם הַקְּבוּרִים
וּכְמוֹ מִקְדָּם הָהָ לְזַעֲנָה
יְשׁוּמְנֵי "חֲטָאוֹת נְעוּרִים"

חֲלָאִים רָעִים בְּחַיִּים
מִנָּם נִפְשֵׁי שׁוּמְמָה

הַשָּׁבִיץ וּפִיק בְּרַפִּים
וּמְדוּי לְבִי הִמָּה

אֲשַׁכַּב אַחָה, וּלְמַעַצְבָּה
וּבְלִתֵּי הַרְף יַעֲנוּנִי
גַם עַדִּי זָקְנָה וְשִׁיבָה
הִמָּה לֹא יַעֲזֹבוּנִי

מִנַּחֵם מוֹסֵר תּוֹכַחָה
נִפְשֵׁי קֶרְבִי מִיִּלְלָת
אוֹיְהָ יָד "אַחָבָה נִשְׁכַּחָה"
מִנִּי נִשְׁנַתִּי גּוֹזְלָת

מֵעַת רוּחָה לְקֶרְבָּה שָׁבָה
תִּרְאֵנִי רַק "תִּהְיוּבִים
מִמְרֹאוֹת "תִּקְוָה נִכְזָבָה"
מִשְׁאוֹת שְׂוֹא וּמְדוּחִים

בַּת-אֱלִים אֲמַרְתִּי פֶּלֶא
רְאִיתִי עַל אֲדָמוֹת
הַתּוֹכְלֵי הַחַיּוֹת גַּם אֱלֹהָ?
הַתְּחַיִּינָה הָעֲצָמוֹת

עֲצָמוֹת מְהוֹרִים וְקְדוּשִׁים
שֵׁם בְּעֶפֶר עֶפְרוּ
שֵׁם בְּגִלְיָ קְבָרִים שְׁלֵשִׁים
שְׁלֵשִׁים שָׁנִים קָבְרוּ

שֵׁם עָלֵי קְבָרֵי אֲדָמוֹת
שָׁמָּה נָפְלוּ עֲצוּמֵי
הַתְּחִינָה הָעֲצָמוֹת ?
לָשׁוּב לִימֵי עֲלוּמֵי

הַמֵּתִים אֵלֶּה גּוֹלָמִים
נִפְחָת בְּאֶפֶס חַיִּים
וּמֵתֵי הַשָּׁנִים הַיָּמִים
בֶּל עוֹד יֵרְאוּ חַיִּים

לַמֵּתִים קָבַר כְּרִיתִי
עֵינֵי אוֹתָם צוֹפֶיָה
וּמֵתֵי — עֵת־מַל יִלְדוּתִי
בֶּל עוֹד תִּנְשִׁיב לְתַחֲיָה

יפו תרמ"ו שושן פורים.

ההולך לקברי אבות

מארץ הגולה שמה
לקברי אבות הלכתי
ובנפש מרה ושמה
אדמת קדש דרכתי

אדמה קדושה וטהורה
אדמת ארץ אבותי
הארץ אותה אצבורה
עלי לחיי דמעותי

ארץ בה רשומים הקורות
הה רק בדמעות ודמים
הקורות לבני הדורות
מראש מקדמי ימים

הה שמה בליל ההרבות
דומם עמדתי כגולם
כי ארצי, ארץ האבות
הנה רק בית עולם

עֲלֶיךָ שָׁם יִתְּנוּ בְּקוֹלָם
"נָא שֵׁל נַעֲלֶיךָ גְּבֹר"
פֶּה מִשְׁכַּן יְהוּדָה עִם-עוֹלָם
וּפֶה חָצַב לוֹ קֶבֶר

עָמִי עִם-עוֹלָם וּמָתוּ
הֵן פֶּה שָׁבוּ לְעַפְרָם
וְעַפְרוֹת כְּרָמָיו גַּם זָתוּ
הִדְשֵׁנוּ פֶּה מִבְּשָׂרָם

רוּחוֹת יִשְׂאוּ מֵעֲבָרִים
אֲבָק פָּרַח וְזִמּוֹרָה
וּמֵאֲבָק מִתֵּי-הַקְּבָרִים
יִשִּׁימוּ בְּאֵפִינוּ קִמּוֹרָה

גַּם כְּלִיזֹת חָמָה וְשִׁעוֹרָה
גְּרִגְיָרִי רֵאשׁ שִׁבְלֵת
נֹאכְלָה הִיא גַם נִזְכּוֹרָה
חָמָה כְּלִיזֹת גְּלִגְלֵת

שָׁמָּה הִתְמַר ! זְרוּעוֹתָיו
לְמָרוֹם שְׁחָקִים שׁוֹמֵחַ

יִנְקוּ גִזְעוֹ וְכַפּוֹתָיו
מִלְשָׁד עֲנַק צוֹלֵחַ

וּפֹה שׁוֹשְׁנָה אֲדוּמָה
וּבְעֵנֹת־חַזן נְהַדְרָה
תִּינַק מִשׁוֹכְנֵת דּוּמָה
"שׁוֹלְמִית" שָׁם קִבְרָה

עַת נִשְׁתָּה דָם הָעֲנָבִים
כְּדָם יִזוּל בְּעוֹרֵקֵנוּ
אִז פְּנִינוּ פְּנֵי לְהַבִּים
יִבְצוֹר רוּחַ לְבָנוּ

נִשְׁתָּה יַיִן וּכְמוֹ הַחֹזְרִים
אִז נִתְגַּבֵּר בְּאֲרֵיוֹת
יַעַן נִשְׁתָּה דָם גְּבוּרִים
דָּם עֲצָמוֹת וּכְלִיזוֹת

מִקְדָּק לֹזְכֵי אֲרָצוֹת
נִשְׁרוּף לְבָנִים בְּרוּחַ
לְבַדְקֵי הַבַּיִת וּפְרָצוֹת
גְּלַגְלַת עָרִיץ טוֹחַ

וּמַעַפֵּר הוֹבְרֵי שָׁמַיִם
עֲפָרוֹת חֲכָמִים, נְבוֹנִים
יַעֲשׂוּ עַל הָאֲבָנִים
כְּלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים

כָּכָה מְלֵאתִי הָעֶצְבֶּת
אֲדֹד פִּתַּח שָׁמַיִם
וּבְקָרֵב לְבִי הַמְּנוֹת
הַמְּנוֹת הוּא בְּחַיִּים

לְכֵן כָּל אִישׁ וְאִישׁ, אֶרְצֶהוּ
יֵאָהֵב אֶרֶץ מְבֹרָתוֹ
כִּי שָׁמָּה יִשְׁאַף קָרְבָּהוּ
רוּחַ אֲהַבֵּת אֲבוֹתָיו

עִמִּי מֵאֶרְצוֹת פְּזוּרָהוּ
לְצִיּוֹן תְּשׁוּבָנָה לְבָבוֹת
מְסִילֵת-צִיּוֹן בְּלִבָּבָהוּ
הַהוֹלֵךְ לְקַבְּרֵי אֲבוֹת

חיפה תרמ"ד.

קִינָה.

על מות האשה החשובה והמשכלת אליזע
אליפאנט, ותהי לקינה בהגיע אלי
השמועה מהאדן אליפאנט כי מתה
עליו רעיתו.

אֲנִשִּׁי חֶלֶד אֹלֵי תִדְעוּ
חֲפָשׂוּ וּרְאוּ שֵׁם הַתְּבוּנָנוּ
הוֹן אֲתֵּן לְאֵלֶּהָ יִמְצְאוּ
אֵיךְ עֲמוּדֵי־תֵבֵל כּוֹנְנֵנוּ?

אֲחַבְּקֶם בְּזִרְעֵי בִכָּח
אֲרַצֶּה אֶפְלֵם וּבְקוֹל רַעַם
אֲרַעֵם בְּקוֹלֵי כִבְנוֹ מְנוּחַ
"חֲזַקְנֵי אֵלֵי אֲדִי הַפַּעַם"

תֵּבֵל וּמְלוֹאָהָ אָשׁוּב לְתוֹהוּ
עֲמוּדֵי עוֹלָם בְּתִהוּם אֲשַׁקִּיעַ

אֶעֱלֶה בְּסֵלִם אֲבִי בּוֹהוּ
לְמָרוֹם שְׁחָקִים שָׁמָּה אֲרָקִיעַ

אֶעֱלֶה שְׁחָקִים כְּגִבּוֹר נוֹצֵחַ
עִם הַיְשָׁרִים הַיּוֹת עִמָּדָם
עִם אֲדֹנָי יְשֵׁם הַתּוֹכַח
"עַל מָה שָׂוֵא בְּרֵאתָ הָאָדָם?"

שָׁמָּה אִשָּׁה יִקְרָה וְתַמִּימָה
אֵיךְ לְהוֹרֵג "מָוֶת" הוֹצֵאתָ?
חֻקֶּיךָ שָׁמָּה בְּלִבָּה פְּנִימָה
וְעָלֶיךָ דָּהָה חָרַב הַבֵּאתָ

הֲלֹאָה מְנִי תִקְוָה כּוֹזֶבֶת
אֲמוּנָה עִם חֶלְקֵת-שִׁפְתַיִם
"מֵעֵדֶן עִם נוֹגֵה שְׁלֵהֶבֶת"
"וּבְדֹלַח מִרְאָה שֵׁעַר-שָׁמַיִם"

שָׂוֵא תֵאמְרֵי "שָׁכַר אֲשַׁלְמָה"
"לְהוֹלֵכֵי תוֹם וְלַנוֹצְרֵי בְּרִיתִי
רַק לְאָדָם גִּמְשָׁל כְּבִהְמָה
רַק לְפִתְאִים בְּחֶלְקוֹת תְּשִׁיתִי

מִהֲלֶךְ נֶפֶשׁ רַעֲיוֹן רוּחַ
הִיא שׁוֹלֵל מִחֲשָׁבָה שׁוֹבָבָה
עֶפְרָר יָשׁוּב לְעֶפְרָר! — וְהָרוּחַ?
מֶה מְנַה — תִּקְוָה כּוֹזֵבָה?

* *

*

עֲמוֹק בְּלִבִּי בְּמַעֲמָקִים
תִּשְׁכּוֹן נֶפֶשׁ הַדָּרֶךְ
בְּלִבִּי שָׁמָּה בְּמִחְשָׁבִים
שֵׁם קֶבֶר לְגוֹיֵת בְּשָׂרֶךְ
וּכְמוֹ חַי, דְּבַרְיֶךְ הַזֵּכִים
אֲשַׁמַּע גַּם עֵתָה קוֹל מִדְּבָרֶךְ
רוּחֶךְ בְּקִרְבִּי! — וּמִמְרַחֲקִים
שְׁלוֹם אֲשַׁלַּח לָךְ וּלְעֶפְרָךְ

אלכסנדריא של מצרים תרמ"ו.

הַאֲשֶׁרָה *).

מִרְחֵם אָמִי יִצְאֵתִי
שְׂמַחַת אָבִי גִבְרָה
וְלִזְכֹּר יוֹם־מוֹלְדֹתִי
נִמְעַ בְּגִנוֹ אֲשֶׁרָה

הַאֲשֶׁרָה שְׂמָה צְמָחָה
וְתַעֲשֵׁ בְדִים פְּאוֹרוֹת
סָבִיב נְטוּשׁוֹתֶיהָ שְׁלָחָה
וְתִיף, בְּרוּבֵי הַזְּמוֹרוֹת

(* האשרה היתה עץ האושר (גליקסבוים) קדשה
לעשר כוחות העליונים לפי דעת עמי הקדמונים
(עשרה ואשרה) ומזה האלילית עשתרת. הכוחות
האלה, המכונים במספר העשר יקראו היום בפי
חכמי הקבלה "עשר ספירות", לנו בני ישראל נאסר
למעט האשרה אצל מזבח ד' אך כפי הנראה נטעו
בגניהם וכרמיהם "אשרות" ביום הולד למו בן או
בת ומהם עשו עמודי החפה ביום חתונתם כנודע
הגדת חז"ל מאשקא דריספק ביום החורבן.

בְּרַבּוֹת הַיָּמִים — ! שְׁנָתִים
כָּרְתוּ הַזְּמוֹרוֹת הָרֶשׁ
וְאָבִי בַּחֲרוּצַת יָדַיִם
עָשָׂה מֵהֶם לִי עֶרֶשׁ

יִשְׁנָתִי וְעֶרְשִׁי הַנִּיּוֹעָה
בְּלִילוֹת אֲזֵי יַד-אֲמִי
הַנִּיּוֹעָה וְשִׁירִים הַשְּׂמִיעָה
וַתְּהִי לִי שִׁירָה עִמִּי

בְּרַבּוֹת הַיָּמִים הַשָּׁנִים
אֲנִי יֶלֶד שְׁעֵשׂוּעִים
אוֹהֵב שׁוֹשָׁנִים, נְצָנִים
לְרֶדוּף אַחֲרֵי תַעֲתוּעִים

לַעֲשׂוֹת הַסּוּסִים, הַנְּחָשִׁים
מְנָה כָּרְתִי פֶּאֶרְתִּי
וּכְמוֹ אֶחָד הַפָּרָשִׁים
רַכְּבָתִי עַל סוּסֵתִי

בְּרַבּוֹת הַיָּמִים הַשָּׁנִים
אֲנִי בַּחֹר בְּאֶרְזִי

וְאֵלֶיךָ לְשׁוּחַ בְּרַנָּיִם
עִם עֲלֻמָּה שֵׁם לְתַפְאֶרֶת

וּבְצֵל הָאֱשֶׁרָה נִסְתַּרְנוּ
פֶּחַד דַּעַת נִבְעָרָה
וּבְצֵלָה יַחַד נִדְבַרְנוּ
דְּבָרֵי "אֶהְיֶה נִסְתָּרָה"

כִּמְעַט שֵׁם בְּצֵלָה גִּוְעַנוּ
חֹלֶת אֶהְיֶה עֹרְרָה
שְׁבוּעַת אֲמוּנִים שְׁבַעְנוּ
לְעֵדָה זֹאת הָאֱשֶׁרָה

וּלְיוֹם הַמּוֹעֵד הַגִּיעַתִּי
יוֹם שְׂמֵחַת חַתּוּנָתִי
אֲזִי וּמַעֲצָה כְּרַתִּי
עַמּוּדִים לְחַפְתִּי

בְּאַחַד הַלַּיְלוֹת עֲמַדְתִּי
שָׁמָּה בְּצֵל הָאֱשֶׁרָה
מִרְאוֹת נִבְהַלְתִּי נִפְחַדְתִּי
אֲשֶׁתִּי בְּבְרִית שִׁקְרָה

וּמִק־חֹבְלִים כָּרַתִּי
הַכּוֹת זֶה הַסּוּרְרָה
קְלוֹן מִכְבוֹד שְׁבַעַתִּי
לְעֵדָה הִיא הָאִשְׁרָה

עָתָה הָהָה הִגֵּה זָקַנְתִּי
מֵעֲצָה כָּרַתִּי — ! בְּיָדִי
הַמַּטָּה הַזֶּה, מִשְׁעַנְתִּי
רְעִי בּוֹדֵד בְּמוֹעֲדִי

עַתָּה אָמוּתָה — ! אִזְּ אֲנָשִׁים
שָׁמְעוּ וַעֲשׂוּ כְרִצּוֹנִי
מִמְּנָה תִקְחוּ הַקְרָשִׁים
לְעֵשׂוֹת מֵהֶם — ! אֲרוֹנִי

קיירא בשכבי על ערש דוי עד כי
אמרתי נואש לחיי, תרמ"ה.

דָּאָן יְהוּדָה הַלֵּוִי

ליום מלאת שש מאות שנים ליום הולדו*.)

הַפְּרִידָה.

הפרידה קשה (פתנס ההמון).

מִמֶּךָ אֶפְרָדָה הָהָ אֶרֶץ סְפָרַד
חַיִּי בְּשָׁלוֹם לְשׁוּנֵי לֶךְ תַּעַן
לְאֶרֶץ אַחֲרַת לְבִי לָהּ חָרַד
אֶרֶץ אֲבוֹתַי אֶרֶץ כְּנָעַן

מֵאֵז מְסִילַת צִיּוֹן שְׁתִּי בְּלִבִּי
נִפְשִׁי לֹא תוֹכֵל הֲרַגְעָה
אֲבַחֵר בְּמִדְבָּר שָׁבֶת כְּעֶרְבִי
מֵעִיר הוֹמָיָה תְּשׁוּאוֹת מְלֵאָה

(* נולד בקאסטיליה תתמ"ו מת בארץ הקדושה

תתקנ.

וּמְנַהֵר עֵבֶר * עֵתָהּ אִשָּׁא אֶבֶר
לְעוֹף מְרַחֲקִים כְּמוֹ הַיּוֹנָה
לְאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי אֶרֶץ בְּנֵי עֵבֶר
לְקַנֵּן בְּגִבְעוֹת פְּסָגַת צִיּוֹנָה

מִדּוֹעַ דְּמָעֶתְךָ תִּזְלִי יַחֲדֵתִי ?
בֵּיתִי יָפֵה לָמָּה תִּתְרָאֵי ?
וּבְדְמָעֶתְךָ לֹא תִמְסִי אֶת לִבִּיתִי
כְּרוֹאֶה שֵׁם אֶרְאֶה "בְּרִקְאֵי"

הִתְרָאֵי מַיִם וּמִשְׁאוֹן הַסּוּפָה ?
גַּא בֵּיתִי בְּקוֹיִצוֹת תִּלְתְּלִים
גְּפִשִׁי שְׂמִיחָה עֵת בְּאֲגִיחַ אֶעוּפָה
צִהְלִי עֵתָהּ קוֹלְךָ בֵּת־גַּלִּים

וּמִלְחֵייד בֵּיתִי מְחִי אֶת דְּמָעֶתְךָ
וּבֵל עוֹד רִוּיֶךָ תְּהִי גַעְפָּרַת
וּתְשׁוּאוֹת חֵן אִשָּׁא מִמֶּךָ לְאַחֲוֵתְךָ
הִתְדַעִי עוֹד לִי בֵּת אַחֲרֶת ?

* נהר בארץ ספרד.

מִזַּעַר פֶּה הֵן גִּדְלָתֶיךָ, הָיִיתָ אֵתִי
וּתִיךָ בְּיָפְיֶךָ מִבְּנוֹת עֲנֻמִּית
עָתָה אֲסַע לְפָקוּד גַּם בְּשָׁלוֹם בְּתִי
בֵּית הַיָּפָה זֶה הַשּׁוֹלְמִית

בַּיִם.

יָקָם סַעֲרָה לְדַמְמָה (תְּהִלִּים).

בַּמַּיִם עֲזִים שָׁם בַּיִם אוֹקִינוֹם
שָׁם תִּנּוּעַ אֲנִיָּה אַחַת
וּבְאֵיזֶן מְקוֹם תְּחִישׁ מִפְּלֹט וּמְנוֹם
תַּעֲלֶה שָׁמַיִם תִּרְדַּר שַׁחַת

רַב־הַחֹזֵבֶל שָׁם יִרְאֶה בְּעֲנָנִים
אִם סַעֲרָה מִזַּעְפוֹ יִנּוּחַ ?
הַחֲבָלִים נִתְקוּ נִשְׁבְּרוּ הַתְּרָגִים
הַיִּם הֵנוּ כְּסִיר גְּפוּיָה

הָרוּחַ יְפוּיָה יְרוּזִים הַגְּלִים
עָלֵי אֲנִיָּה וְתִרְגֵּיָה

תְּנִינִים נֹרְאִים הַשָּׁמַיִם קָלִים
יִלְחָכוּ אֲנִיָּה עִם כּוֹתְלֵיהָ

וּבְאֲנָשֵׁי הָאֲנִיָּה פֶּחַד וַיִּזְעוֹת
הֵן הַמּוֹת מְרַחֵף עֲלֵימוֹ
בְּרֶדֶד יִכְרַעוֹן גַּם זֵילוֹ דְּמָעוֹת
בְּתַפְלָה קוֹרְאִים אֱלֹהֵימוֹ

וּבִיִּרְכָתֵי הַסְּפִינָה שֵׁם יְהוּדָה בּוֹדֵד
הַתְּשֻׁמֶע קוֹל קוֹרֵא אֵלָיָהּ ?
"הַבֵּט הָאֲנִיָּה זֶה אֵיכָה תִתְנוֹדֵד"
הֵן קוֹים וּקְרֵא גַם לְאֱלֹהֵיהָ

הַלֹּוי יִשְׁמַע, וַיִּקַּח בְּנוֹרוֹ
יָד מִתְרֵיו וַנִּפְשׂוּ תְהִלָּה
וּבְקוֹל אֲדִיר הַשָּׁמַיִם אֶת מְזֻמּוֹרוֹ
שִׁיר צִיּוֹן אֲשֶׁר אָהֵב סֵלָה

מִשִּׁירֵי צִיּוֹן אִזּוֹ צִלְצְלוּ מִתְרֵיו
נְגִינוֹת־עֶבֶר רַעַם קוֹלוֹתָיו
הֵיִם שָׁמַע! וַיִּשְׁתַּקּוּ מִשִּׁבְרֵיו
גַּם הָרוּחַ כָּנָף אֲבֵרוֹתָיו

גַּם הַשָּׁמַיִם אֵזוּ, מְלַכְתּוֹ הַשָּׁמַיִם
יֵצְאוּ מִחֲדָרָהּ שְׁמוֹעַ רִנָּתוֹ
רְקִיעַ בְּזָהָרוֹ שְׁלַח קַרְנֵים
וּבְמוֹץ יִסּוּעַר, נִפְזָרוּ עֲנָנָיו

וּבֵת-גְּלִים מְצַהֲלָה נְאֻלָּמָה
בְּשִׁמְעָה כְּנֹרוֹ וְקוֹל הַנְּגִינִים
בְּמַחֲוֹלַת מַחְנִים רְקָדוּ בִּימָה
שֵׁם דְּגִי הַיָּם עִם הַתְּנִינִים

הָאֲנִיָּה תִעְבּוֹר גַּם הַתְּאוּשָׁשָׁה
כְּהוֹלֵךְ בְּחֵלִיל כִּינּוֹר וְתוֹף
עוֹגְנָה הַשְּׁלִיכָה עֲלוֹת הַיִּבְשָׁה
שָׁמָּה מוֹל יָפוֹ שָׁמָּה בְּחוֹף

בְּמִדְּבַר יְהוָה.

זוֹת הַשֵּׁרָה הַשְּׁלֵמָה לְךָ (אִיוב).

בְּמִדְּבַר-יְהוָה שֵׁם בְּאֶרֶץ מְלַחָה
אוֹרְחָה קִטְנָה תֵּלֵךְ לְמַסְעָה

כָּל לְשׁוֹן אֹיֵה מְצָמָא צַחְחָה
הָה גַם כָּל נַפֶּשׁ כְּבָר גּוֹעָה

אֲזַרְחַת בְּנֵי דוֹדָנִים הִמָּה לְשִׁבְטֵיהֶם
שׁוֹכְנֵי אֱהָלִים שָׁם בְּחֲצֵרוֹתָם
עַל דְּבִשְׁת גַּמְלִים יִשְׂאוּ חִילֵיהֶם
וְעַל כְּתָף עֵירִים אֲזַרְחֵם

וּבְרֵאשׁ הָאֲזַרְחָה רֵאשׁ בֵּית־אָב
הַשְּׁבָטִים

הוֹרֵם דְּרָךְ הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם
עָלֵי כְּתֻפֵיהֶם שָׁם יִשְׂאוּ הַשְּׁלֵטִים
חָרָב וְקִשְׁת עָלֵי מְתֵנֵיהֶם

וּבְקִצָּה הָאֲזַרְחָה יִתְנַהֵל לְאִמּוֹ
הַלּוֹי רוֹכֵב עַל הַמּוֹרֵז
עָלֵי מְתֵנָיו שָׁמָּה תִּלְוֵי יִלְקוּשׁוֹ
וּבִילְקוּשׁוֹ שָׁמָּה — ! כְּנֹרֵז

פְּתַע הָאֲזַרְחָה הַתְּעַמּוּד לְנוּחַ ?
לְמָה הַגַּמְלִים יִבְרְכוּ בְּרָךְ ?
הַתְּשִׁמַּע שָׁם קִשְׁבַּ ? בְּרַעַשׁ הַרוּחַ

וּבְאַבְקַת חוֹל יִכְסֶה הַדֶּרֶךְ

קוֹל רַעַשׁ! אֵךְ לֹא מֵרַעַשׁ הַסֶּעַר
יִשְׂרַשׁ אֵלּוֹן אֲרִזֵי אֲשֵׁרִים
אֵךְ קוֹל פְּחָדִים מִחֲזִירֵי הַיַּעַר
שֶׁאֵנֶת לְבָאִים נְהַמַּת הַנְּמָרִים

הָאֲזוּרָה תִתְחַלְחַל חֲצִים יָבִרוּ
יִדְרְכוּ הַקְּשָׁתוֹת מִבְּלֵי הַרְף
אֵךְ מִי יַעֲמוֹד מוֹל אֱלֹהֵי יִסְתַּעְרוּ
מוֹל פְּרִיצֵי-חַיּוֹת טוֹרְפֵי טָרֶף?

יְהוּדָה מִיִּלְקוּטָיו יִקַּח כְּנֹרוֹ
יָךְ מִתְּרִיו זְמִירוֹת יִשְׁמִיעַ
מִנְשִׁירֵי צִיּוֹן הֵם קוֹלוֹת מְזֻמָּרוֹ
בְּכְנֹר אֵז חִידוֹת יִבְיַע

וְלִקְוֹל כְּנֹרוֹ קוֹל צִלְצֵל רָנְתוּ
יִקְשְׁבוּ אֵלּוֹנֵי חֲרָרִים
הַלְבִּיא בֶּל עוֹד יְרוּמָם קוֹל שֶׁאֵנֶתוּ
מִזְמָרְתוֹ נִבְהָלוּ הַנְּמָרִים

הַגְּמֵלִים יִקִּימוּ אֶרְצָה מְכֻרָע
יִשְׂאוּ רוֹכְבֵיהֶם כְּעַל כְּנָפֵי נְשָׁרִים
הָאוֹרְחָה תִּלְךְ אֶךְ הַלֹּךְ וְנִסְוֵעַ
יְהוּדָה עֲוֹרוּ יִזְמַר הַזְּמָרִים

עֲמָדֵי גֵּא אוֹרְחָה עֵיפָה נְצַמָּאת
אֵילָה שָׁם תִּצַּא הַמִּימָה
הָאוֹרְחָה הַלְּאָה בְּזַמִּירוֹת נוֹסַעַת
תִּלְךְ לְמַסְעָה יְרוּשָׁלַיִם

הַחֲלוֹם.

ויחלום והנה סלם מוצב ארצה (בראשית).

עָלִי אֲדַמַּת הַקֶּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם
הַלְוֵי שָׁם שׁוֹכֵב סְרוּחַ
כְּחֹלֵם חֲלוֹם סְגָרוּ עֵינָיִם
כִּי לְמָרוֹמִים נִשְׂאוּ הָרוּחַ
כֵּאֵם רַחֲמָנִיהַ עוֹלָה חוֹבֶקֶת
יַחֲבֹק הַלְוֵי אֲבָנֶיהָ

וּכְמוֹ הַיָּפָה הַשְּׂפָפָה נוֹשָׁקֶת
יַחֲזִינֵנּוּ יִנְשֹׁק אֶת מַגְדָּלֶיהָ

עָלֵי אֲדַמַּת הַקִּדְשׁ יְרוּשָׁלַיִם
יִשְׁכַּב הַלְוֵי חוֹלֵם חֵלֹם
סֶלֶם מוֹצֵב אֲרָצָה, וְרֹאשׁוֹ שָׁמַיִם
וְעָלָיו שְׁלֵבִים סִפִּיר וַיְהִי לֹחֵם

וּמִלְאָכֵי אֱלֹהִים חֲלִיפֹת, תְּמוּרוֹת
עוֹלָיִם יוֹרְדִים מְטָה וּמַעֲלָה
עוֹלָיִם בִּרְנָנָה גַם יוֹרְדִים בְּזַמִּירוֹת
חֵלֹם נוֹרָא חֲזוֹן נַעֲלָה

לֹא בַּחֲלוֹם בָּעֵת סָגְרוּ עַפְעָפִים
חֵלֶם הַלְוֵי פֹה סְרוּחַ
מַחֲזָה שְׂדֵי חֲזָה בְּגִלְוֵי עֵינַיִם
בְּהַתְעַמֵּף אֲזִי עָלָיו הָרוּחַ

רְאֵה הַסֶּלֶם — בְּסֶלֶם הַחַיִּים
עָלֵי שְׁלֵבָיו יוֹרְדִים עוֹלָיִם
מִלְאָכֵי אֱלֹהִים, שֵׁם מִלְאָכֵי שָׁמַיִם
הִמָּה מִבְּנֵי־יְהוּדָה הַגּוֹלָיִם

רָאם, אֵיכָה עוֹלִים עָלַי הַמַּעֲלוֹת
אֲזֵ עֵת אַחַר כְּבוֹד יִקְחוּ
וּבְפִיהֶם אֲזֵ שִׁירָה "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת"
עוֹלִים מֵעַלָּה וּבְגִיל יִשְׁמְחוּ

רָאם נָשָׁם עוֹלִים עַל הָרִי צִיּוֹנָה
חֹנֵן רַצוֹת אֶת אֲבֹנֶיהָ
עוֹלִים בְּזִמְרוֹת וּלְשׁוֹנָם תִּרְוֹנָה
"הָבוּ נִשְׁדָּד נִפְלַח אֶת תְּלֻמֶיהָ"

רָאם אֵיךְ יוֹרְרִים מִסְּלָם הַחַיִּים
מִסְּבִיב עַל צֹאֵר גְּרָדִפִּים
רָבִם יוֹמְבָעוּ בְּמַצּוֹלוֹת הַמַּיִם
וְרָבִם בְּאֵשׁ אַחָה נִשְׂרָפִים

רָאם כָּכָה, אֲזֵ הָרִים קוֹל שְׁאֲגָתוֹ
וּלְקוֹלוֹ חָרְדוּ עִיר וְיֹשְׁבֵיהָ
כַּחזֵלִים בְּהַקִּיץ הַשְּׁמַיִעַ וּלְלָתוֹ
"אֵלַי עֲתָה צִיּוֹן וְעָרֶיהָ"

וּפְתַע מִמָּרְחָק פָּרַשׁ עֲרָבִי
סוּסוֹ הַשְּׁתַלְלָל לְקוֹל וּלְלָתוֹ

"אֲנִקְמָה מִמֶּנּוּ" דָּמָה הָעֶרְבִי
בַּפְּרָסוֹת סוּסֵי אֲרָמּוֹם גּוֹיָתוֹ
וּבְתוֹךְ לְבוֹ אֶתָּה בְּחַגִּיתוֹ דָּקְרוּ
כְּרַגַּע קָפַד פְּתִיל חַיִּים
וְהוּא בְּחִלּוֹמוֹ — נִפְשׁוּ יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ
"הִנֵּה פֹה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם"

הַלְוִיָּה.

ויפגעו בו מלאכי אלהים (בראשית).

עָלִי אֲדַמַּת הַקֶּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם
הַלְוִי שָׁם שׁוֹכֵב סְרוּחַ
הָהָה מֵת הִנְהוּ אֵינֶן בּוֹ רוּחַ חַיִּים
מִתָּרִי כְּנֹרֹו יֵשׁוּב רוּחַ

יֵשׁוּב הָרוּחַ יִנּוּעַ מִתָּרִי
וּבְקוֹל יְלִיל הַנְּגִינּוֹת יִשְׁמִיעַ

אֲנִישֵׁי הָעִיר יִסּוּבוּ שָׁם עֲבָרֶיךָ
מִי זֶה הַמֵּת? זֶה לָּזֶה יָבִיעַ

וּפָתַע מִמְרוֹמֵי גְבַעַת־הַלְּבוֹנָה
יְדָאָה נֶשֶׁר גָּדֹל הַכְּנָפִים
אֲחָרָיו תִּידוּד אֲבָרוֹתֶיהָ הַיּוֹנָה
אֲצֹל הַמֵּת יַעֲמְדוּ שָׁנִים

הַנֶּשֶׁר בְּכְנָפָיו, יִסּוּכְךָ בְּאַבְרָתוֹ
אֵת רֹאשׁ הַלְּוִי כָמוֹ כּוֹתֶרֶת
הַיּוֹנָה תִּסּוּכְךָ אֵת כַּנּוֹר זְמֶרְתוֹ
תִּכָּה מִתָּרִיו כָּמוֹ מִזְמֶרֶת

וּכְמוֹ הַנֶּשֶׁר יַעֲוֶף בְּתַעֲוִיפָתוֹ
לְמְרוֹמֵי רִקִּיעַ בְּרַעַם גְּבוּרֹת
כִּן עָף הַלְּוִי בַּחַיִּים חַיִּיתוֹ
עַל כַּנְּף־רַנְנִים אֲבָרֵי־זְמִירוֹת

וּכְמוֹ הַיּוֹנָה הִיא תִּמָּה וְנִקְיָה
רַק אַחַת הִיא לְדוֹדָהּ בַּחַיִּים
כִּן נֶפֶשׁ הַלְּוִי חֲמֻדָּה צוֹפִיָּה
לְשׁוֹלְמִית בֵּת יְרוּשָׁלַיִם

אֲנֹשֵׁי הָעִיר אָז, אֲנֹשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם
סָבִיב הֵלֹוֹי אָז יַעֲמִדוּ
נִבְהָלוּ פֶתַע בְּרֵאוֹתָם מִחֲנִים
לְמָקוֹם הַמַּת הַמָּה יִגְדְּרוּ

אֲרוֹן אֶחָד יִשְׂאוּ רֵאשֵׁי הַגְּדוּדִים
אֲחֵרָיו יִשְׂאוּ כְּנֹרוֹת, נְבָלִים
לְפָנָי הָאֲרוֹן יִשְׂאוּ הַלְּפִידִים
עֲטוּפֵי אֶבֶל נוֹשְׂאֵי-דָגָלִים

וּבְאֲרוֹן יִשִּׁימוּ כְּנֹרוֹ, גִּוִּיתוֹ
עָלוּ שְׁלֵמָה שְׁחֹרָה חֹפֶפֶת
הַנָּשָׁר לָאֵט לָאֵט יְרוּמִם אֲבָרְתוֹ
אֲחֵרָיו הַיּוֹנָה אֵט מְרַחֶפֶת

וּבְרָגַשׁ קִדְשׁ מִבְּלֵי נִשְׁמַע קוֹלָם
כְּאֲבָלִים שָׁם יִלְכוּ בְּדַמְמָה
הַתֵּלֵךְ שָׁמָּה הַמַּחְנָה לְבֵית-עוֹלָם ?
לְקַבּוֹר מֵתָהּ בְּחֵלְקַת אֲדָמָה ?

זְקֵנֵי יְרוּשָׁלַיִם בָּאֵי בַיּוֹמִים
יִשְׂאֲלוּ, יִסְפְּרוּ אֶל שׁוֹמְעֵיהֶם

”מִלְאֲכֵי-אֱלֹהִים הָמָּה מְרָמִים”
וְזֶה הַמֶּת קָדוֹשׁ רָם בְּעֵינֵיהֶם

לְעָמִי.

הַשְּׁמַר לְךָ סֵן תַּעֲזוּב אֶת הַלְוִי (דְּבָרִים).

מִרְמִים וּמִימָה מִשָּׁנָה בְּשָׁנָה
עַת הַתְּשִׁיעִי בְּאָב יִגִּיעַ
עַל חוֹרְבֵן עִיר, בָּהּ דָּוִד חָנָה
נִבְכָּה נִתְאוּגֵן גַּם גָּרִיעַ

וּבְבֵית אֱלֹהִים נִתְאַסַּף בַּחֲשֻׁכָה
וּמְגִילַת הַקִּינוֹת בְּיַד־יְנוֹי
אִז נִבְכָּה זֶה רַבּוֹת קוֹדֵר נִלְכָּה
מֵעַת חוֹרְבֵן בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ

לְמְגִילַת-הַמְּקוֹגֵן מְלֵאתִי אֲנַחֲחָה

גַּם שִׁירֵי צִיּוֹן אֵז נְרוֹנָה
בְּיוֹם עֲבָרוֹת הַלְלוּ לֹא נִשְׁכַּחַה
נִפְשׁוֹ תָמִיד עֲרָגָה צִיּוֹנָה

מִשִּׁירֵי זְמִירוֹתָיו נִפְשׁוֹת יְרוּמוֹ
לְצִיּוֹן אֵז נֶעְלָה בְּרִנָּה
מִקּוֹל שִׁירוֹ הֵן גַּם אֱלִים יְדוּמוֹ
עַת יִשִּׁירוּ מֵעַל עֲנָנָה

לֹא רַק אֶת שִׁירָיו נִשְׁיָרָה נְרוֹנָה
בְּלִיל הַתְּשִׁיעִי אֵז בְּעָרֵב
אֵךְ גַּם אֶת אֲהַבְתּוֹ לְעִיר צִיּוֹנָה
נִיטַע בְּלִבָּנוּ עָמוֹק בְּקָרֵב

הַשְּׁמֵר לָךְ עַמִּי מְאֹד הַשְּׁמֵרָה
פֶּן תִּשְׁכַּח הַלְלוּ כָּל חַיִּיךָ
עַת בַּתְּשִׁיעִי אֵז שִׁירוֹ נִשׁוֹרָרָה
שִׁים זְכָרוֹנוֹ אֵז גַּם לְפָנֶיךָ

דַּמְעַתוֹ עַמִּי תִשִּׁים אֵז בְּנֵאדָרְךָ

כִּי דְמַעַת-צִיּוֹן הִיא דְמַעַתוֹ
וְלִפְנֵי כָּל קָהָל עֵדֶת אֲבֵלָה
עֲשֵׂה לְזִכְרוֹן "הַזְכָּרֶת נִשְׁמָתוֹ" (*).

יפו תרמ"ו.

(* לנו בני ישראל נאסר עשות תבנית חיה
ואדם, ובמה איפה נוכל הקים מזכרת לגדולי עמנו?
אבני משכית גם הן נמחות ברכות הימים בדרך
הגוים בל נלך, רק במשכיות לבנו נקום זכרון לראש
משוררי הלאומיים הוא דאן יהודה הלוי בעת
בערב ש' באב בכל לילה נזכיר את נשמתו, למען
יראו כי גם ישראל יודע להוקיר משורריו וגדוליו,
וראוי וכשר לגדולי עמינו להעיר לב עמנו לדבר
הזה — .

לשנת תרמ"ו בצאתה.

מָרָם מִפֶּה תִּלְכִּי, שָׁנָה־יִשָּׁנָה
עֲמָדִי עֲמָדִי, חֲבִי אֵךְ אֲרֻגֶּעָה
מָרָם תִּכְחַדִּי, תִּכְסֹף עֲנָנָה
בְּתֵהוֹם הַנִּצָּח בְּאַרְץ הַנְּשִׂיָה

גְּלִי שׁוֹלֵךְ נָא שָׁנָה־עוֹבֶרֶת
וְקַחִי בְּחֻצְנֶךָ עֵתָה כֹּל לְךָ אֶתְנָה
דְּמֵעוֹתַי, תִּלְאֹתַי רוּחַ סוֹעֶרֶת
וְקַחִי עִמָּךְ כֹּל מְדוּי־לִבִּי הִנֵּה

מִיָּדְךָ לִי הִנֵּה מִעַת עֲבָרָה
אוֹתָן לְקַחְתִּי, שִׁמְעֵתִי קוֹלִכִּי
עֵתָה אָשִׁיבָה אֶחֶת לֹא נִעְדָרָה
אֵלֶּה לְךָ אָשִׁיבָה, וְקַחִי וְלִכִּי

מִיִּרְבֵּתִי־מִזְרָח, אֶחֱזוּתְךָ הַצְּעִירָה
לִי תִקְרוּץ עֵתָה, עַת אֶת תִּסְעִי
כְּנִיָה אֹרֹר, עֵינֶיךָ בְּצַפִּירָה
וּבְחֵז־שִׁפְתֶיךָ לִי תִקְרָא "בְּרֻקָאִי"

לצאת שנת תרמ"ו פה ירושלים בנמר ספרו בכי טוב.

הַתְּמָרִים וְהַזְּמֵרִים.

לבקשת ידידי החכם יוסף הר תפארת
יבראשון לציון" תרגמתי גם בלשון זרה.

מִקְרָא.

בְּאָבִיב הִלַּכְתִּי לְשׁוּחַ
תַּחַת צִלְיֵי הַתְּמָרִים
וּבְפִי שִׁירָה בְּמִצְהָלוֹת הָרוּחַ
מִבְּנוֹיֵשֵׁי הַזְּמֵרִים
וְנִפְשֵׁי הַלֶּכֶה בְּגִדוֹלוֹת נְצוּרוֹת
תַּחַת צִלְיֵי הַתְּמָרִים
אֵיךְ עָמִי חַי בְּאֲמוֹן וּגְבוּרוֹת
וַיִּשֶׁר אֵז הַזְּמֵרִים
אֵיךְ יָשָׁב בְּאֵילַת אֲהָבִים

PALMEN und PSALMEN.

קוראים יקרים השיר הזה תרגמתי בחפזה על
משקל העברי לא על האשכנזי ועמכם הסליחה.

תַּרְנוּם.

Oft wandelte ich, im schönen Mai
Unter schattigen Palmen
Getrillert ein Liedchen auch dabei
Aus längst verklungenen Psalmen
Und dann, gefühlt, wie jeder es oft
Unter schattigen Palmen
Wie mein Volk, gelebt, stritt, gehofft
Und gesungen, die Psalmen
Wie jeder damals sicher, froh, sass

תַּחַת צִלְיֵי הַתְּמָרִים
וְעַל כּוֹס עֲנָבִים דּוֹרְכֵי יַקְבִּים
שָׁרוּ הַיָּדָד וַיִּזְמְרוּ

אֲזֵי עָלִי בְּמוֹת שְׁחָמוֹ אֱלִים
תַּחַת צִלְיֵי הַתְּמָרִים
מִשׁוֹרְרֵי צִיּוֹן שָׁרוּ בְּמִקְהָלִים
לְנֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ זְמָרִים

בְּמוֹזַן עַמִּי מִפּוֹזַר לְכָל פִּינּוֹת
גַּם שׁוֹמְמִים הַתְּמָרִים
נֶאֱלָמוּ זְמִירוֹת, נֶאֱלָמוּ הַנְּגִינּוֹת
שִׁירֵי קֹדֶשׁ הַזְּמָרִים

אֶרֶץ קְדֻשָּׁה וּבְרוּכָה בְּכָל
גַּם אַתֶּם הַתְּמָרִים
אֱלֵפִים שְׁגִים כְּתוּבִים בַּחֹל
אֵיךְ נוֹשְׁנוּ הַזְּמָרִים

חֲלֵמֶת הַתְּמַהֲמֶת עֵת עֶבְרָה

Unter schattigen Palmen
Und beim Gezeche, des edlen Nass
Erscholl „Heidod“ der Psalmen

Einst standen dampfende Altäre
Unter schattigen Palmen
Zion's Sänger, sangen die Chöre
Hohe, heilige, Psalmen

Mein Volk zerstreuet so wie Streu
Zertreten wie die Halme
Verstummt, verklungen die Melodei
O, der herrlichen Psalmen

Heiliges Land, o, heiliger Strand
Ihr auch, heilige Palmen
Zwei tausend Jahr-geschrieben in Sand
Verjahrtes Lied der Psalmen

Vertraumt, versäumt, die herrliche Zeit

עַת שׁוֹרְשׁוֹ הַתְּמָרִים
הַתְּמָהֶמֶת חֶלְמֶת בָּעֵת יְקָרָה
עִם שִׁירֵי הַזְּמָרִים

הֵם! קוֹל אֲנֻשְׁמַע רוּחֵי חַדְשָׁה
תַּחַת צִלְלֵי הַתְּמָרִים
שָׁם יַד יַעֲקֹב תָּרִים מַחְרִישָׁה
כְּמוֹ גְבוּרֵי־הַזְּמָרִים

מַחְרִישָׁה נוֹדַעַת לְבַת שְׁלוֹמִים
פֹּה בְּאַרְץ הַתְּמָרִים
"אַחֹת לַחֶרֶב יַחַד תֵּאוֹמִים"
הַיֵּשֶׁר אֲזוּ בַּזְּמָרִים

חיפה תרמ"ד.

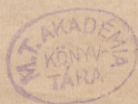
O kahl standen die Palmen
Versäumt, verträumt, eine Ewigkeit
Mit dem Singen der Psalmen

Horch, wie es sich's wieder belebt
Es regt sich unter Palmen
Judas Volk den Pflug, wieder erhebt
Wie die Helden der Psalmen

Der Pflug, der Pflug ist ja weit bekannt
In dem Lande der Palmen
Als Geschwisterkind, dem Schwert
Vorgesungen in Psalmen.^{verwandt}

הַרְשׁוּם בְּכַתָּב.

התימנים.	לבת שירתי.
גלוי שכינה.	ברקאי.
הגדי.	לאומי ובן עמי.
לקראי.	משמר הירדן.
הראה בעבים.	תקותינו.
בית עולמי.	מקוה ישראל.
התחיה.	ראשון לציון.
קינה.	גדרה.
ההלך לקברי אבות.	עקרון.
האשרה.	ראש פנה.
שירי דון יהודה הלוי.	פתח תקוה.
לשנת תרמ"ו.	גולן בכשן.
תמרים וזמרים.	פורה.

B

130.

א ב ק ש

עשירים לקונים, קוראים נבונים,
אוהבי-ראמת למבקרים, חזן לשורתני,
ובראות לגייתני.